

„Tora czyli Pięcioksiąg Mojżesza”

– ks. prof. W. Chrostowski, przełożył i skomentował, „Jedność” Kielce 2024

Księga Rodzaju – rozdział I

Stworzenie świata i człowieka (1,1) – (2,4)

- **(1,1)** Na początku Bóg stworzył niebo i ziemię. Ziemia zaś była bezładnym zamętem i ciemność była nad otchłanią, lecz Duch Boży unosił się nad powierzchnią wód.

J 1,1-3: Na początku było Słowo, a Słowo było u Boga, i Bogiem było Słowo. Ono było na początku u Boga. Wszystko przez Nie się stało, a bez Niego nic się nie stało, co się stało.

Kol 1,15-17: On jest obrazem Boga niewidzialnego - Pierworodnym wobec każdego stworzenia, bo w Nim zostało wszystko stworzone: i to, co w niebiosach, i to, co na ziemi, byty widzialne i niewidzialne, czy Trony, czy Panowania, czy Zwierzchności, czy Władze. Wszystko przez Niego i dla Niego zostało stworzone. On jest przed wszystkim i wszystko w Nim ma istnienie

Hbr 1,2-3: A w tych ostatecznych dniach przemówił do nas przez Syna. Jego to ustanowił dziedzicem wszystkich rzeczy, przez Niego też stworzył wszechświat. Ten /Syn/, który jest odblaskiem Jego chwały i odbiciem Jego istoty, podtrzymuje wszystko słowem swej potęgi, a dokonawszy oczyszczenia z grzechów, zasiadł po prawicy Majestatu na wysokościach.

2 P 3,5: Nie wiedzą bowiem ci, którzy tego pragną, że niebo było od dawna i ziemia, która z wody i przez wodę zaistniała na słowo Boże.

- **(1,3)** I Bóg rzekł: „Niech stanie się światłość”

2 Kor 4,6: Albowiem Bóg, Ten, który rozkazał ciemnościom, by zajaśniały światłem, zabłysnął w naszych sercach, by olśnić nas jasnością poznania chwały Bożej na obliczu Chrystusa.

- **(1,9)** I Bóg rzekł: „Niech się zbiorą wody spod nieba w jedno miejsce i niech się ukaze suchy ląd!”

2 P 3,5: Nie wiedzą bowiem ci, którzy tego pragną, że niebo było od dawna i ziemia, która z wody i przez wodę zaistniała na słowo Boże.

➤ **(1,11) I Bóg rzekł:** „Niech ziemia zazieleni się roślinnością ...”

1 Kor 15,38: Bóg zaś takie daje mu ciało, jakie zechciał; każdemu z nasion właściwe.

Hbr 6,7: Ziemia zaś, która pije deszcz często na nią spadający i rodzi użyteczne rośliny dla tych, którzy ją uprawiają, otrzymuje błogosławieństwo od Boga.

➤ **(1,24) I Bóg rzekł:** „Niech ziemia wyda istoty żywe każdego gatunku ...”

Dz 10,12: Były w nim wszelkie zwierzęta czworonożne, płazy naziemne i ptaki powietrzne

Dz 11,6: Przyglądając mu się uważnie, zobaczyłem czworonożne zwierzęta domowe i dzikie płazy i ptaki powietrzne.

1 Kor 15,39: Nie wszystkie ciała są takie same: inne są ciała ludzi, inne zwierząt, inne wreszcie ptaków i ryb.

➤ **(1,26) I Bóg rzekł:** „Uczyńmy człowieka na nasz obraz, na Nasze podobieństwo”

Ef 4,24: I przyoblec człowieka nowego, stworzonego według Boga, w sprawiedliwości i prawdziwej świętości.

Kol 3,10: a przyoblekli nowego, który wciąż się odnawia ku głębszemu poznaniu /Boga/, według obrazu Tego, który go stworzył.

Jk 3,7-9: Wszystkie bowiem gatunki zwierząt i ptaków, gadów i stworzeń morskich można ujarzmić i rzeczywiście ujarzmiła je natura ludzka. Języka natomiast nikt z ludzi nie potrafi okiełznać, to zło niestateczne, pełne zabójczego jadu. Przy jego pomocy wielbimy Boga i Ojca i nim przeklinamy ludzi, stworzonych na podobieństwo Boże.

➤ **(1,27) Wtedy Bóg stworzył człowieka na swój obraz, na obraz Boży go stworzył. Mężczyznę i kobietę stworzył ich.**

Mt 19,4: On odpowiedział: Czy nie czytaliście, że Stwórca od początku stworzył ich jako mężczyznę i kobietę?

Mk 10,6: Lecz na początku stworzenia Bóg stworzył ich jako mężczyznę i kobietę

Dz 17,29: Będąc więc z rodu Bożego, nie powinniśmy sądzić, że Bóstwo jest podobne do złota albo do srebra, albo do kamienia, wytworu rąk i myśli człowieka.

1 Kor 11,7: Mężczyzna zaś nie powinien nakrywać głowy, bo jest obrazem i chwałą Boga, a kobieta jest chwałą mężczyzny.

1 Tm 2,13: Albowiem Adam został pierwszy ukształtowany, potem - Ewa

➤ **(1,29)** I Bóg rzekł: „Oto daję wam wszelkie rośliny wydające nasienie...”

Rz 14,2: Jeden jest zdania, że można jeść wszystko, drugi, słaby, jada tylko jarzyny.

➤ **(1,30)** A dla wszystkich zwierząt na ziemi ... pokarmem niech będzie wszelka roślina

Dz 11,6: Przyglądając mu się uważnie, zobaczyłem czworonożne zwierzęta domowe i dzikie płazy i ptaki powietrzne

➤ **(1,31)** Bóg widział, że wszystko, co uczynił, było bardzo dobre

1 Tm 4,4: Ponieważ wszystko, co Bóg stworzył, jest dobre, i niczego, co jest spożywane z dziękczynieniem, nie należy odrzucać

Księga Rodzaju – rozdział II

Pierwsi ludzie w ogrodzie Eden (2,5) – (2,25)

➤ **(2,7)** Pan Bóg ulepił człowieka z prochu ziemi i tchnął w jego nozdrza tchnienie życia

1 Kor 15,45.47: Tak też jest napisane: Stał się pierwszy człowiek, Adam, duszą żyjącą, a ostatni Adam duchem ożywiający. Pierwszy człowiek z ziemi - ziemski, drugi Człowiek - z nieba.

1 Tm 2,13: Albowiem Adam został pierwszy ukształtowany, potem – Ewa

➤ **(2,8)** Pan Bóg zasadził ogród w Edenie

Ap 2,7 (BT): Zwycięzcy dam spożyć owoc z drzewa życia, które jest w raju Boga.

➤ **(2,9)** I Pan Bóg sprawił, że z ziemi wyrosło wszelkie drzewo piękne w wyglądzie i dobre na pokarm, a także drzewo życia w środku ogrodu oraz drzewo poznania dobra i zła

Ap 2,7: Zwycięzcy dam spożyć owoc z drzewa życia, które jest w raju Boga.

Ap 22,2.14.19: Pomiędzy rynkiem Miasta a rzeką, po obu brzegach, drzewo życia, rodzące dwanaście owoców - wydające swój owoc każdego miesiąca - a liście drzewa /służą/ do leczenia narodów. Błogosławieni, którzy płuczą swe szaty, aby władza nad drzewem życia do nich należała i aby bramami wchodzili do Miasta. A jeśli ktoś odjął co ze słów księgi tego proroctwa, to Bóg odejmie jego udział w drzewie życia i w Mieście Świętym - które są opisane w tej księdze.

- **(2,17) ale z drzewa poznania dobra i zła – nie spożywaj z niego, bo gdy spożyjesz, na pewno umrzesz!**

Rz 5,12: Dlatego też jak przez jednego człowieka grzech wszedł na świat, a przez grzech śmierć, i w ten sposób śmierć przeszła na wszystkich ludzi, ponieważ wszyscy zgrzeszyli...

Rz 6,23: Albowiem zapłatą za grzech jest śmierć, a łaska przez Boga dana to życie wieczne w Chrystusie Jezusie, Panu naszym.

Rz 7,10: Ja zaś umarłem. I przekonałem się, że przykazanie, które miało prowadzić do życia, zawiodło mnie ku śmierci.

Hbr 5,14: Przeciwnie, stały pokarm jest właściwy dla dorosłych, którzy przez ćwiczenie mają władze umysłu udoskonalone do rozróżniania dobra i zła.

- **(2,18) I Pan Bóg rzekł: „Nie jest dobrze, żeby człowiek był sam; uczynię mu pomoc odpowiednią dla niego”.**

1 Kor 11,8-9: To nie mężczyzna powstał z kobiety, lecz kobieta z mężczyzny. Podobnie też mężczyzna nie został stworzony dla kobiety, lecz kobieta dla mężczyzny.

- **(2,22) I Pan Bóg z żebra, które wyjął z człowieka, zbudował kobietę i przyprowadził ją do człowieka.**

1 Kor 11,8: To nie mężczyzna powstał z kobiety, lecz kobieta z mężczyzny.

1 Tm 2,13: Albowiem Adam został pierwszy ukształtowany, potem - Ewa.

- **(2,24) Dlatego mężczyzna opuszcza swego ojca i swoją matkę, a łączy się ze swoją żoną tak że stają się jednym ciałem.**

Mt 19,5: I rzekł: Dlatego opuści człowiek ojca i matkę i złączy się ze swoją żoną, i będą oboje jednym ciałem.

Mk 10,7: dlatego opuści człowiek ojca swego i matkę.

1 Kor 6,16: Albo czyż nie wiecie, że ten, kto łączy się z nierządnicą, stanowi z nią jedno ciało? Będą bowiem - jak jest powiedziane - dwoje jednym ciałem

Ef 5,31: Dlatego opuści człowiek ojca i matkę, a połączy się z żoną swoją, i będą dwoje jednym ciałem.

Księga Rodzaju – rozdział III

Nieposłuszeństwo pierwszych ludzi i jego skutki (3,1) – (3,24)

➤ **(3,1)** Wąż zaś był najprzebieglejszym ze wszystkich dzikich zwierząt, które Pan Bóg uczynił.

Mt 4,3: Wtedy przystąpił kusiciel i rzekł do Niego: Jeśli jesteś Synem Bożym, powiedz, żeby te kamienie stały się chlebem.

Mt 10,16: Oto Ja was posyłam jak owce między wilki. Bądźcie więc roztropni jak węże, a nieskazitelni jak gołębie!

J 8,44: Wy macie diabła za ojca i chcecie spełniać požądania waszego ojca. Od początku był on zabójcą i w prawdzie nie wytrwał, bo prawdy w nim nie ma. Kiedy mówi kłamstwo, od siebie mówi, bo jest kłamcą i ojcem kłamstwa.

Rz 5,12-21: Dlatego też jak przez jednego człowieka grzech wszedł na świat, a przez grzech śmierć, i w ten sposób śmierć przeszła na wszystkich ludzi, ponieważ wszyscy zgrzeszyli... Bo i przed Prawem grzech był na świecie, grzechu się jednak nie poczytuje, gdy nie ma Prawa. A przecież śmierć rozpanoszyła się od Adama do Mojżesza nawet nad tymi, którzy nie zgrzeszyli przestępstwem na wzór Adama. On to jest typem Tego, który miał przyjść. Ale nie tak samo ma się rzecz z przestępstwem jak z darem łaski. Jeżeli bowiem przestępstwo jednego sprowadziło na wszystkich śmierć, to o ileż obficie spłynęła na nich wszystkich łaska i dar Boży, łaskawie udzielony przez jednego Człowieka, Jezusa Chrystusa. I nie tak samo ma się rzecz z tym darem jak i ze [skutkiem grzechu, spowodowanym przez] jednego grzeszącego. Gdy bowiem jeden tylko grzech przynosi wyrok potępiający, to łaska przynosi usprawiedliwienie ze wszystkich grzechów. Jeżeli bowiem przez przestępstwo jednego śmierć zakrólowała z powodu jego jednego, o ileż bardziej ci, którzy otrzymują obfitość łaski i daru sprawiedliwości, królować będą w życiu z powodu Jednego - Jezusa Chrystusa. A zatem, jak przestępstwo jednego sprowadziło na wszystkich ludzi wyrok potępiający, tak czyn sprawiedliwy Jednego sprowadza na wszystkich ludzi usprawiedliwienie dające życie. Albowiem jak przez nieposłuszeństwo jednego człowieka wszyscy stali się grzesznikami, tak przez posłuszeństwo Jednego wszyscy staną się sprawiedliwymi. Natomiast Prawo weszło, niestety, po to, by przestępstwo jeszcze bardziej się wzmogło. Gdzie jednak wzmógł się grzech, tam jeszcze obficie rozlała się łaska, aby jak

grzech zaznaczył swoje królowanie śmiercią, tak łaska przejawiała swe królowanie przez sprawiedliwość wiodącą do życia wiecznego przez Jezusa Chrystusa, Pana naszego.

Ap 12,9: I został strącony wielki Smok, Wąż starodawny, który się zwie diabeł i szatan, zwodzący całą zamieszkałą ziemię, został strącony na ziemię, a z nim strąceni zostali jego aniołowie.

Ap 20,2: I pochwyił Smoka, Węża starodawnego, którym jest diabeł i szatan, i związał go na tysiąc lat.

➤ **(3,3)** Ale o owocu tego drzewa, które jest w środku tego ogrodu, Bóg rzekł: <Nie spożywajcie z niego ani go nie dotykajcie, abyście nie umarli>.

J 8,44: Wy macie diabła za ojca i chcecie spełniać požądania waszego ojca. Od początku był on zabójcą i w prawdzie nie wytrwał, bo prawdy w nim nie ma. Kiedy mówi kłamstwo, od siebie mówi, bo jest kłamcą i ojcem kłamstwa.

Ap 2,7: Kto ma uszy, niechaj posłyszy, co mówi Duch do Kościołów. Zwycięzcy dam spożyć owoc z drzewa życia, które jest w raju Boga.

➤ **(3,5)** Lecz Bóg wie, że w dniu, w którym z niego spożyjecie, otworzą się wam oczy i będziecie jak Bóg, znający dobro i zło”

Rz 5,12: Dlatego też jak przez jednego człowieka grzech wszedł na świat, a przez grzech śmierć, i w ten sposób śmierć przeszła na wszystkich ludzi, ponieważ wszyscy zgrzeszyli.

1 Tm 2,14: I nie Adam został zwiedziony, lecz zwiedziona kobieta popadła w przestępstwo.

Hbr 5,14: Przeciwnie, stały pokarm jest właściwy dla dorosłych, którzy przez ćwiczenie mają władze umysłu udoskonalone do rozróżniania dobra i zła.

➤ **(3,6)** A kobieta, widząc, że [owoc] tego drzewa jest dobry do spożywania i miły dla oczu, i że drzewo sprzyja poznaniu, wzięła z niego owoc i jadła ..

1 Tm 2,14: I nie Adam został zwiedziony, lecz zwiedziona kobieta popadła w przestępstwo.

➤ **(3,13)** A Pan Bóg rzekł do kobiety: „Dlaczego to uczyniłaś?” Kobieta odpowiedziała: „Wąż mnie zwiódł i spożyłam”

Rz 7,11: Albowiem grzech, czerpiąc podniecie z przykazania, uwiódł mnie i przez nie zadał mi śmierć.

2 Kor 11,3: Obawiam się jednak, ażeby nie były odwiedzone umysły wasze od prostoty i czystości wobec Chrystusa w taki sposób, jak w swojej chytryści wąż uwiódł Ewę.

1 Tm 2,14: I nie Adam został zwiedziony, lecz zwiedziona kobieta popadła w przestępstwo.

➤ **(3,14)** Wtedy Pan Bóg rzekł do węża:: „Ponieważ to uczyniłeś, bądź przeklęty wśród wszystkich zwierząt ...

Ap 12,9: I został strącony wielki Smok, Wąż starodawny, który się zwie diabeł i szatan, zwodzący całą zamieszkałą ziemię, został strącony na ziemię, a z nim strąceni zostali jego aniołowie.

➤ **(3,15)** Ustanowię wrogość między tobą a kobietą i między potomstwem twoim a potomstwem jej; ono ugodzi cię w głowę, a ty ugodzisz je w piętę

Lk 10,19: Oto dałem wam władzę stąpania po wężach i skorpionach, i po całej potędze przeciwnika, a nic wam nie zaszkodzi

Ap 12,17: I rozgniewał się Smok na Niewiastę, i odszedł rozpocząć walkę z resztą jej potomstwa, z tymi, co strzegą przykazań Boga i mają świadectwo Jezusa.

➤ **(3,16)** I do kobiety rzekł: „Bardzo powiększę trud twojej ciąży; w bólu będziesz rodziła dzieci, a twoje pragnienie będzie skierowane ku twemu mężowi i on będzie panował nad tobą”.

1 Kor 11,3: Chciałbym, żebyście wiedzieli, że głową każdego mężczyzny jest Chrystus, mężczyzna zaś jest głową kobiety, a głową Chrystusa - Bóg.

1 Kor 14,34: Kobiety mają na tych zgromadzeniach milczeć; nie dozwala się im bowiem mówić, lecz mają być poddane, jak to Prawo nakazuje.

Ef 5,22: Żony niechaj będą poddane swym mężom, jak Panu.

Kol 3,18: Żony bądźcie poddane mężom, jak przystało w Panu

1 Tm 2,12: Nauczać zaś kobiecie nie pozwalam ani też przewodzić nad mężem lecz [chęć, by] trwała w cichości.

Ap 12,2: A jest brzemienna. I woła cierpiąc bóle i męki rodzenia.

- **(3,17)** A do mężczyzny rzekł: „Ponieważ posłuchałeś głosu swojej żony i spożyłeś z drzewa, o którym ci przykazałem, mówiąc: <Nie spożywaj z niego!>, to: **Przeklęta niech będzie ziemia z twojego powodu ...**

Rz 8,20: Stworzenie bowiem zostało poddane marności - nie z własnej chęci, ale ze względu na Tego, który je poddał.

1 Kor 15,21: Ponieważ bowiem przez człowieka [przyszła] śmierć, przez człowieka też [dokona się] zmartwychwstanie.

Hbr 6,8: A ta, która rodzi ciernie i osty, jest nieużyteczna i bliska przekleństwa, a kresem jej spalenie.

- **(3,19)** W pocie swego czoła będziesz spożywał chleb, aż wrócisz do ziemi, bo z niej zostałeś wzięty – bo ty jesteś prochem i w proch się obrócisz.

Rz 5,12: Dlatego też jak przez jednego człowieka grzech wszedł na świat, a przez grzech śmierć, i w ten sposób śmierć przeszła na wszystkich ludzi, ponieważ wszyscy zgrzeszyli.

Hbr 9,27: A jak postanowione ludziom raz umrzeć, a potem sąd.

- **(3,22)** I Pan Bóg rzekł: „Oto człowiek stał się jak jeden z Nas, znający dobro i zło.

Ap 2,7: Kto ma uszy, niechaj posłysz, co mówi Duch do Kościołów. Zwycięzcy dam spożyć owoc z drzewa życia, które jest w raju Boga.

Ap 22,2.14.19: Pomiędzy rynkiem Miasta a rzeką, po obu brzegach, drzewo życia, rodzące dwanaście owoców - wydające swój owoc każdego miesiąca - a liście drzewa /służą/ do leczenia narodów. Błogosławieni, którzy płuczą swe szaty, aby władza nad drzewem życia do nich należała i aby bramami wchodzili do Miasta. A jeśli by ktoś odjął co ze słów księgi tego proroctwa, to Bóg odejmie jego udział w drzewie życia i w Mieście Świętym - które są opisane w tej księdze.

- **(3,24)** Wygnał człowieka, a na wschód od ogrodu Eden umieścił cherubów z wirującym ostrzem miecza, aby strzegły drogi do drzewa życia.

Ap 2,7: Kto ma uszy, niechaj posłysz, co mówi Duch do Kościołów. Zwycięzcy dam spożyć owoc z drzewa życia, które jest w raju Boga.

Księga Rodzaju – rozdział IV

Kain i Abel (4,1) – (4,16)

- **(4,3)** Po pewnym czasie Kain złożył z płodów ziemi ofiarę dla Pana ... a Pan wejrzał na Abła i jego ofiarę.

Hbr 11,4: Przez wiarę Abel złożył Bogu ofiarę cenniejszą od Kaina, za co otrzymał świadectwo, iż jest sprawiedliwy. Bóg bowiem zaświadczył o jego darach, toteż choć umarł, przez nią jeszcze mówi.

- **(4,7)** Gdybyś postępował dobrze, byłaby uniesiona, natomiast jeżeli nie postępujesz dobrze, u wrót czyha grzech i ku tobie jego pożądliwość ..

J 8,34: Odpowiedział im Jezus: Zaprawdę, zaprawdę, powiadam wam: Każdy, kto popełnia grzech, jest niewolnikiem grzechu.

Rz 6,12: Niechże więc grzech nie króluje w waszym śmiertelnym ciele, poddając was swoim pożądliwościom

- **(4,8)** Kain powiedział do Abła, swego brata: [„Wyjdźmy na pole!”] I kiedy byli na polu, powstał Kain przeciw Ablowi, swemu bratu, i zabił go.

Mt 23,35: Tak spadnie na was wszystka krew niewinna, przelana na ziemi, począwszy od krwi Abła sprawiedliwego aż do krwi Zachariasza, syna Barachiasza, którego zamordowaliście między przybytkiem a ołtarzem.

Łk 11,51: od krwi Abła aż do krwi Zachariasza, który zginął między ołtarzem a przybytkiem. Tak, mówię wam, na tym plemieniu będzie pomszczona

1 J 3,12: Nie tak, jak Kain, który pochodził od Złego i zabił swego brata. A dlaczego go zabił? Ponieważ czyny jego były złe, brata zaś sprawiedliwe.

Ju 11: Biada im, bo poszli drogą Kaina i oszustwu Balaama za zapłatę się oddali, a w buncie Korego poginęli.

- **(4,10)** Wtedy rzekł: „Co uczyniłeś? Głos krwi twojego brata woła do Mnie z ziemi!”

Mt 23,35: Tak spadnie na was wszystka krew niewinna, przelana na ziemi, począwszy od krwi Abła sprawiedliwego aż do krwi Zachariasza, syna Barachiasza, którego zamordowaliście między przybytkiem a ołtarzem.

Łk 11,51: od krwi Abła aż do krwi Zachariasza, który zginął między ołtarzem a przybytkiem. Tak, mówię wam, na tym plemieniu będzie pomszczona

Hbr 11,4: Przez wiarę Abel złożył Bogu ofiarę cenniejszą od Kaina, za co otrzymał świadectwo, iż jest sprawiedliwy. Bóg bowiem zaświadczył o jego darach, toteż choć umarł, przez nią jeszcze mówi.

Hbr 12,24: do Pośrednika Nowego Testamentu - Jezusa, do pokropienia krwią, która przemawia mocniej niż [krew] Abła

Jk 5,4: Oto woła zapłata robotników, żniwiarzy pól waszych, którą zatrzymaliście, a krzyk ich doszedł do uszu Pana Zastępów.

Potomkowie Kaina (4,17) – (4,24)

➤ **(4,24)** Skoro Kain był pomszczony siedmiokrotnie, to Lamek siedemdziesięciosiedmiokrotnie

Mt 18,22: [Panie, ile razy mam przebaczyć, jeśli mój brat wykroczy przeciwko mnie? Czy aż siedem razy?] Jezus mu odrzekł: Nie mówię ci, że aż siedem razy, lecz aż siedemdziesiąt siedem razy.

Łk 17,4: I jeśli by siedem razy na dzień zawinił przeciw tobie i siedem razy zwróciłby się do ciebie, mówiąc: żałuję tego, przebacz mu.

Set w miejsce Abła i jego potomkowie (4,25) – (4,26)

➤ **(4,25)** Gdy Adam znowu współżył ze swoją żoną, ona poczęła syna i nazwała go imieniem Set, bo: „Bóg zapewnił mi potomka zamiast Abła”, ponieważ Kain go zabił.

Łk 3,36-38: syna Kainama, syna Arfaksada, syna Sema, syna Noego, syna Lamecha, syna Matusali, syna Enocha, syna Jareta, syna Maleleela, syna Kainama, syna Enosa, syna Seta, syna Adama, syna Bożego.

Księga Rodzaju – rozdział V

Wykaz potomków Adama (5,1) – (5,32)

- **(5,1)** To jest wykaz potomków Adama: - W dniu, w którym Bóg stworzył człowieka, na podobieństwo Boga go uczynił.

Lk 3,38: syna Enosa, syna Seta, syna Adama, syna Bożego.

- **(5,2)** Mężczyznę i kobietą stworzył ich i błogosławił im, i dał im nazwę „człowiek” w dniu, w którym zostali stworzeni.

Mt 19,4: On odpowiedział: Czy nie czytaliście, że Stwórca od początku stworzył ich jako mężczyznę i kobietę?

Mk 10,6: Lecz na początku stworzenia Bóg stworzył ich jako mężczyznę i kobietę.

- **(5,18)** Gdy Jered żył 162 lata, splodził Henocha.

Ju 14-15: Również o nich prorokował siódmy po Adamie /patriarcha/ Henoch, mówiąc: Oto przyszedł Pan z miriadami swoich świętych, aby dokonać sądu nad wszystkimi i ukarać wszystkich bezbożników za wszystkie bezbożne uczynki, przez które okazywała się ich bezbożność, i za wszystkie twarde słowa, które wypowiadali przeciwko Niemu grzesznicy bezbożni.

- **(5,29)** I nazwał go imieniem Noe, mówiąc: „Ten niech nam ulży w naszej pracy i w trudzie naszych rąk na tej ziemi, którą Pan przeklął”.

Rz 8,20: Stworzenie bowiem zostało poddane marności - nie z własnej chęci, ale ze względu na Tego, który je poddał

Księga Rodzaju – rozdział VI

Synowie boscy i ich występki (6,1) – (6,4)

- **(6,4)** W owym czasie, a także później, gdy synowie boscy współżyli z córkami ludzkimi, pojawili się na ziemi olbrzymi, które one im rodziły. To byli owi mocarze, którzy od dawna są sławnymi mężami.

2 P 2,4: Jeżeli bowiem Bóg aniołom, którzy zgrzeszyli, nie odpuścił, ale wydał ich do ciemnych lochów Tartaru, aby byli zachowani na sąd.

Ju 6: i aniołów, tych, którzy nie zachowali swojej godności, ale opuścili własne mieszkanie, spętanych wiekuistymi więzami zatrzymał w ciemnościach na sąd wielkiego dnia.

Zepsucie ludzkości i potop (6,5) – (6,22)

- **(6,5) Pan widział, że wielkie jest zepsucie człowieka na ziemi, a wszystkie jego myśli i pragnienia serca są cały czas tylko złe.**

Rz 7,18: Jestem bowiem świadom, że we mnie, to jest w moim ciele, nie mieszka dobro; bo łatwo przychodzi mi chcieć tego, co dobre, ale wykonać - nie

- **(6,8) Lecz Noe znalazł łaskę u Pana.**

Łk 1,30: Lecz anioł rzekł do Niej: Nie bój się, Maryjo, znalazłaś bowiem łaskę u Boga

- **(6,9) Oto dzieje Noego. – Noe był człowiekiem sprawiedliwym, nieskazitelnym w swoim pokoleniu; Noe żył w przyjaźni z Bogiem.**

Rz 3,20: jako że z uczynków Prawa żaden człowiek nie może dostąpić usprawiedliwienia w Jego oczach. Przez Prawo bowiem jest tylko większa znajomość grzechu.

Ga 2,16: A jednak przeświadczeni, że człowiek osiąga usprawiedliwienie nie przez wypełnianie Prawa za pomocą uczynków, lecz jedynie przez wiarę w Jezusa Chrystusa, my właśnie uwierzyliśmy w Chrystusa Jezusa, by osiągnąć usprawiedliwienie z wiary w Chrystusa, a nie przez wypełnianie Prawa za pomocą uczynków, jako że przez wypełnianie Prawa za pomocą uczynków nikt nie osiągnie usprawiedliwienia.

Hbr 11,7: Przez wiarę Noe został pouczony cudownie o tym, czego jeszcze nie można było ujrzeć, i pełen bojaźni zbudował arkę, aby zbawić swą rodzinę. Przez wiarę też potępił świat i stał się dziedzicem sprawiedliwości, którą otrzymuje się przez wiarę.

- **(6,13) Wtedy Bóg rzekł do Noego: „Kres wszystkiego, co cielesne, nadszedł przede Mną, bo przez nie napelniła się ziemia przemocą, dlatego zgładzę ją z ziemi.**

Mt 24,38-39: Albowiem jak w czasie przed potopem jedli i pili, żenili się i za mąż wydawali aż do dnia, kiedy Noe wszedł do arki, i nie spostrzegli się, aż przyszedł potop i pochłoniął wszystkich, tak również będzie z przyjściem Syna Człowieczego.

Łk 17,2: Byłoby lepiej dla niego, gdyby kamień młyński zawieszono mu u szyi i wrzucono go w morze, niż żeby miał być powodem grzechu jednego z tych małych. Uważajcie na siebie.

1 P 3,20-21: Niegdyś nieposłusznym, gdy za dni Noego cierpliwość Boża oczekiwała, a budowana była arka, w której niewielu, to jest osiem dusz, zostało uratowanych przez wodę. Teraz również zgodnie z tym wzorem ratuje was ona we chrzcie nie przez obmycie brudu cielesnego, ale przez zwróconą do Boga prośbę o dobre sumienie, dzięki zmartwychwstaniu Jezusa Chrystusa.

2 P 2,5.9: Jeżeli staremu światu nie odpuścił, ale jako ósmego Noego, który ogłaszał sprawiedliwość, ustrzegł, gdy zesłał potop na świat bezbożnych. To wie Pan, jak pobożnych wyrwać z doświadczenia, niesprawiedliwych zaś jak zachować na ukaranie w dzień sądu

Księga Rodzaju – rozdział VII

Potop (7,1) – (7,23)

- **(7,1)** Wtedy Pan rzekł do Noego: „Wejdz ty i wszyscy twoi domownicy do arki, bo ciebie uznałem za sprawiedliwego przede Mną w tym pokoleniu.

Hbr 11,7: Przez wiarę Noe został pouczone cudownie o tym, czego jeszcze nie można było ujrzeć, i pełen bojaźni zbudował arkę, aby zbawić swą rodzinę. Przez wiarę też potępił świat i stał się dziedzicem sprawiedliwości, którą otrzymuje się przez wiarę.

- **(7,7)** I wszedł Noe i jego synowie, i jego żona, i żony jego synów z nim do arki, z powodu wód potopu.

Mt 24,38: Albowiem jak w czasie przed potopem jedli i pili, żenili się i za mąż wydawali aż do dnia, kiedy Noe wszedł do arki,

Łk 17,26-27: Jak działo się za dni Noego, tak będzie również za dni Syna Człowieczego: jedli i pili, żenili się i za mąż wychodziły aż do dnia, kiedy Noe wszedł do arki; nagle przyszedł potop i wygubił wszystkich.

- **(7,11)** W sześćsetnym roku życia Noego, w drugim miesiącu, w siedemnastym dniu tego miesiąca, w ów dzień trysnęły wszystkie źródła ogromnej otchłani i otworzyły się przepusty nieba.

2 P 3,6: I przez nią ówczesny świat zaginał wodą zatopiony.

- **(7,13)** Właśnie tego dnia wszedł Noe oraz Sem, Cham i Jafet, synowie Noego, i żona Noego i trzy żony jego synów z nimi do arki.

1 P 3,20: Niegdyś nieposłusznym, gdy za dni Noego cierpliwość Boża oczekiwała, a budowana była arka, w której niewielu, to jest osiem dusz, zostało uratowanych przez wodę.

2 P 2,5: Jeżeli staremu światu nie odpuścił, ale jako ósmego Noego, który ogłaszał sprawiedliwość, ostrzegł, gdy zesłał potop na świat bezbożnych.

- **(7,17)** Przez czterdzieści dni trwał potop na ziemi, a wody wezbrały i uniosły arkę, i unosiła się nad ziemią.

Łk 17,27: Jedli i pili, żenili się i za mąż wychodziły aż do dnia, kiedy Noe wszedł do arki; nagle przyszedł potop i wygubił wszystkich.

1 P 3,20: Niegdyś nieposłusznym, gdy za dni Noego cierpliwość Boża oczekiwała, a budowana była arka, w której niewielu, to jest osiem dusz, zostało uratowanych przez wodę.

- **(7,21)** I wyginęło wszystko, co cielesne, poruszające się na ziemi: ptactwo i zwierzęta domowe, i dzikie zwierzęta, i wszystko, co pełza po ziemi, i wszyscy ludzie.

2 P 3,6: I przez nią ówczesny świat zaginał wodą zatopiony.

- **(7,23)** Tak zostały zglądzone wszystkie istoty żywe, które były na powierzchni ziemi: od człowieka po zwierzęta domowe ,..., a pozostał tylko Noe i to, co z nim było w arce.

1 P 3,20: Niegdyś nieposłusznym, gdy za dni Noego cierpliwość Boża oczekiwała, a budowana była arka, w której niewielu, to jest osiem dusz, zostało uratowanych przez wodę.

2 P 3,6: I przez nią ówczesny świat zaginał wodą zatopiony.

Księga Rodzaju – rozdział VIII i IX

Ustanie potopu i „nowe stworzenie” (8,1) – (8,19)

- **(8,18)** Wszedł więc Noe, a z nim jego synowie, i jego żona, i żony jego synów

2 P 2,5: Jeżeli staremu światu nie odpuścił, ale jako ósmego Noego, który ogłaszał sprawiedliwość, ustrzegł, gdy zesłał potop na świat bezbożnych

Przymierze Boga z Noem, Pochodzenie Kananejczyków (8,20) – (9,28)

- **(8,21)** A Pan poczuł miłą woń i Pan rzekł w swoim sercu: „Już nigdy nie przeklnę ziemi z powodu człowieka, bo usposobienie człowieczego serca jest złe od jego młodości, ani już nigdy nie wyniszczę wszystkiego, co żyje – jak uczyniłem.

Rz 7,18: Jestem bowiem świadom, że we mnie, to jest w moim ciele, nie mieszka dobro; bo łatwo przychodzi mi chcieć tego, co dobre, ale wykonać - nie.

Flp 4,18: Stwierdzam, że wszystko mam, i to w obfitości: jestem w całej pełni zaopatrzony, otrzymawszy przez Epafrodyta od was wdzięczną woń, ofiarę przyjemną, miłą Bogu.

- **(9,3)** Wszystko, co się porusza i żyje, będzie wam na pokarm – jak rośliny zielone dają wam to wszystko.

Rz 14,2: Jeden jest zdania, że można jeść wszystko, drugi, słaby, jada tylko jarzyny.

1 Tm 4,3: Zabraniają oni wchodzić w związki małżeńskie, [nakazują] powstrzymać się od pokarmów, które Bóg stworzył, aby je przyjmowali z dziękczynieniem wierzący i ci, którzy poznali prawdę.

- **(9,4)** Ale mięsa z jego życiodajną krwią w nim nie spożywajcie!

Dz 15,20.29: lecz napisać im, aby się wstrzymali od pokarmów ofiarowanych bożkom, od nierządu, od tego, co uduszone, i od krwi. Powstrzymajcie się od ofiar składanych bożkom, od krwi, od tego, co uduszone, i od nierządu. Dobrze uczynicie, jeżeli powstrzymacie się od tego. Bywajcie zdrowi!

- **(9,6)** Ktokolwiek przelewa krew człowieka, przez człowieka będzie przelana jego krew, bo na swój obraz Bóg uczynił człowieka.

Mt 26,52: Wtedy Jezus rzekł do niego: Schowaj miecz swój do pochwy, bo wszyscy, którzy za miecz chwytają, od miecza giną.

- **(9,13)** Mój łuk kładę na obłoku, aby był znakiem przymierza między Mną a ziemią.

Ap 4,3: A Zasiadający był podobny z wyglądu do jaspisu i do krwawnika, a tęcza dokoła tronu - podobna z wyglądu do szmaragdu.

Księga Rodzaju – rozdział X i XI

Potomkowie synów Noego (10,1) – (10,32)

- **(10,1)** Aoto potomkowie synów Noego: Sema, Chama i Jafeta – po potopie urodzili się im synowie ...

Dz 17,26: On z jednego /człowieka/ wyprowadził cały rodzaj ludzki, aby zamieszkiwał całą powierzchnię ziemi. Określił właściwie czasy i granice ich zamieszkania,

Wieża Babel (11,1) – (11,9)

- **(11,1)** Cała ziemia miała jeden język i takie same słowa

Dz 2,5-12: Przebywali wtedy w Jerozolimie pobożni Żydzi ze wszystkich narodów pod słońcem. Kiedy więc powstał ów szum, zbiegli się tłumnie i zdumieli, bo każdy słyszał, jak przemawiali w jego własnym języku. Czyż ci wszyscy, którzy przemawiają, nie są Galilejczykami? - mówili pełni zdumienia i podziwu. Jakżeż więc każdy z nas słyszy swój własny język ojczysty? - Partowie i Medowie, i Elamici, i mieszkańcy Mezopotamii, Judei oraz Kapadocji, Pontu i Azji, Frygii oraz Pamfilii, Egiptu i tych części Libii, które leżą blisko Cyreny, i przybysze z Rzymu, Żydzi oraz prozelici, Kreteńczycy i Arabowie - słyszymy ich głoszących w naszych językach wielkie dzieła Boże. Zdumiewali się wszyscy i nie wiedzieli, co myśleć: Co ma znaczyć? - mówili jeden do drugiego.

Ap 7,9-10: Potem ujrzałem: a oto wielki tłum, którego nie mógł nikt policzyć, z każdego narodu i wszystkich pokoleń, ludów i języków, stojący przed tronem i przed Barankiem. Odziani są w białe szaty, a w ręku ich palmy. I głosem donośnym tak wołają: Zbawienie u Boga naszego, Zasiadającego na tronie i u Baranka.

- **(9,3)** Wszystko, co się porusza i żyje, będzie wam na pokarm – jak rośliny zielone dają wam to wszystko.

Rz 14,2: Jeden jest zdania, że można jeść wszystko, drugi, słaby, jada tylko jarzyny.

1 Tm 4,3: Zabraniają oni wchodzić w związki małżeńskie, [nakazują] powstrzymać się od pokarmów, które Bóg stworzył, aby je przyjmowali z dziękczynieniem wierzący i ci, którzy poznali prawdę.

Potomkowie Sema (11,10) – (11,26)

- **(11,10)** Oto potomkowie Sema ...

Lk 3,34-36: (34) syna Jakuba, syna Izaaka, syna Abrahama, syna Tarego, syna Nachora, (35) syna Serucha, syna Ragaua, syna Faleka, syna Ebera, syna Sali, (36) syna Kainama, syna Arfaksada, syna Sema, syna Noego, syna Lamecha

Terach i jego rodzina (11,27) – (11,32)

- **(11,30)** Lecz Saraj była nieplodna, ona nie miała dziecka

Dz 7,2: A on odpowiedział: Słuchajcie, bracia i ojcowie: Bóg chwały ukazał się ojcu naszemu, Abrahamowi, gdy żył w Mezopotamii, zanim zamieszkał w Charanie.

- **(11,32)** A czas [życia] Teracha – dwieście pięć lat; i Terach zmarł w Charanie.

Dz 7,4: Wtedy wyszedł z ziemi chaldejskiej i zamieszkał w Charanie. A stąd po śmierci ojca przesiedlił go /Bóg/ do tego kraju, który wy teraz zamieszkujecie.

Księga Rodzaju – rozdział XII

Powołanie Abrama (12,1) – (12,20)

- **(12,1) Pan rzekł do Abrama:** „Wyjdź ty z twojego kraju i z miejsca twojego urodzenia, i z domu twojego ojca do kraju, który ci wskażę.

Dz 7,2-3: A on odpowiedział: Słuchajcie, bracia i ojcowie: Bóg chwały ukazał się ojcu naszemu, Abrahamowi, gdy żył w Mezopotamii, zanim zamieszkał w Charanie. I powiedział do niego: Opuść ziemię swoją i rodzinę swoją, a idź do ziemi, którą ci wskażę.

Hbr 11,8-9: Przez wiarę ten, którego nazwano Abrahamem, usłuchał wezwania Bożego, by wyruszyć do ziemi, którą miał objąć w posiadanie. Wszedł nie wiedząc, dokąd idzie. Przez wiarę przywędrował do Ziemi Obiecanej, jako ziemi obcej, pod namiotami mieszkając z Izaakiem i Jakubem, współdziedzicami tej samej obietnicy.

- **(12,3) I będę błogosławił tym, którzy tobie będą błogosławili, a tego, który ciebie będzie przeklinał, przeklnę; i będą błogosławione w tobie wszystkie rody ziemi.**

Dz 3,25: Wy jesteście synami proroków i przymierza, które Bóg zawarł z waszymi ojcami, kiedy rzekł do Abrahama: Błogosławione będą w potomstwie twoim wszystkie narody ziemi..

Rz 4,1-24: Zapytajmy więc, co <zyskał> Abraham, przodek nasz według ciała. Jeżeli bowiem Abraham został usprawiedliwiony z uczynków, ma powód do chlubienia się, ale nie przed Bogiem. Bo cóż mówi Pismo? Uwierzył Abraham Bogu i zostało mu to poczytane za sprawiedliwość. Otóż temu, który pracuje, poczytuje się zapłatę nie tytułem łaski, lecz należności. Temu jednak, który nie wykonuje pracy, a wierzy w Tego, co usprawiedliwia grzesznika, wiarę jego poczytuje się za tytuł do usprawiedliwienia, zgodnie z pochwałą, jaką Dawid wypowiada o człowieku, którego Bóg usprawiedliwia niezależnie od uczynków: Błogosławieni ci, których nieprawości zostały odpuszczone i których grzechy zostały zakryte. Błogosławiony mąż, któremu Pan nie poczyta grzechu. Przeto czy błogosławieństwo to dotyczy obrzezanych, czy też i nieobrzezanych? Czytamy przecież, że Abrahamowi została poczytana wiara za sprawiedliwość. W jakich okolicznościach została poczytana: czy był obrzezany, czy przed obrzezaniem? Otóż nie po obrzezaniu, ale gdy był nieobrzezany. I otrzymał znak obrzezania jako pieczęć usprawiedliwienia osiągniętego z wiary posiadanej wtedy, gdy jeszcze nie był obrzezany. I tak stał się ojcem wszystkich tych, którzy nie mając obrzezania, wierzą, by i im poczytano to za

tytuł do usprawiedliwienia, a także ojcem tych obrzezanych, którzy nie tylko na obrzezaniu się opierają, ale nadto kroczą śladami tej wiary, jaką ojciec nasz Abraham posiadał przed obrzezaniem. Albowiem nie od [wypełnienia] Prawa została uzależniona obietnica dana Abrahamowi i jego potomstwu, że będzie dziedzicem świata, ale od usprawiedliwienia z wiary. Jeżeli bowiem dziedzicami stają się ci, którzy się opierają na Prawie, to wiara straciła znaczenie, a obietnica pozostała bez skutku. Prawo bowiem pociąga za sobą karzący gniew. Gdzie zaś nie ma Prawa, tam nie ma i przestępstwa. I stąd to [dziedzictwo] zależy od wiary, by było z łaski i aby w ten sposób obietnica pozostała nienaruszona dla całego potomstwa, nie tylko dla potomstwa opierającego się na Prawie, ale i dla tego, które ma wiarę Abrahama. On to jest ojcem nas wszystkich - jak jest napisane: Uczyniłem cię ojcem wielu narodów - przed obliczem Boga. Jemu on uwierzył jako Temu, który ożywia umarłych i to, co nie istnieje, powołuje do istnienia. On to wbrew nadziei uwierzył nadziei, że stanie się ojcem wielu narodów zgodnie z tym, co było powiedziane: takie będzie twoje potomstwo. I nie zachwiał się w wierze, choć stwierdził, że ciało jego jest już obumarłe - miał już prawie sto lat - i że obumarłe jest łono Sary. I nie okazał wahania ani niedowierzania co do obietnicy Bożej, ale się wzmocnił w wierze. Oddał przez to chwałę Bogu i był przekonany, że mocen jest On również wypełnić, co obiecał. Dlatego też poczytano mu to za sprawiedliwość. A to, że poczytano mu, zostało napisane nie ze względu na niego samego, ale i ze względu na nas, jako że będzie poczytane i nam, którzy wierzymy w Tego, co wskrzesił z martwych Jezusa, Pana naszego.

Ga 3,7-8.14.16.29: Zrozumieście zatem, że ci, którzy polegają na wierze, ci są synami Abrahama. I stąd Pismo widząc, że w przyszłości Bóg na podstawie wiary będzie dawał poganom usprawiedliwienie, już Abrahamowi oznajmiło tę radosną nowinę: W tobie będą błogosławione wszystkie narody. Aby błogosławieństwo Abrahama stało się w Chrystusie Jezusie udziałem pogan i abyśmy przez wiarę otrzymali obiecanego Ducha. Otóż to właśnie Abrahamowi i jego potomstwu dano obietnice. I nie mówi /Pismo/: i potomkom, co wskazywałoby na wielu, ale /wskazano/ na jednego: i potomkowi twojemu, którym jest Chrystus. Jeżeli zaś należycie do Chrystusa, to jesteście też potomstwem Abrahama i zgodnie z obietnicą - dziedzicami.

Hbr 11,8-19: Przez wiarę ten, którego nazwano Abrahamem, usłuchał wezwania Bożego, by wyruszyć do ziemi, którą miał objąć w posiadanie.

Wyszedł nie wiedząc, dokąd idzie. Przez wiarę przywędrował do Ziemi Obiecanej, jako ziemi obcej, pod namiotami mieszkając z Izaakiem i Jakubem, współdziedzicami tej samej obietnicy. Oczekiwał bowiem miasta zbudowanego na silnych fundamentach, którego architektem i budowniczym jest sam Bóg. Przez wiarę także i sama Sara, mimo podeszłego wieku, otrzymała moc poczęcia. Uznała bowiem

za godnego wiary Tego, który udzielił obietnicy. Przeto z człowieka jednego, i to już niemal obumarłego, powstało potomstwo tak liczne, jak gwiazdy niebieskie, jak niezliczony piasek, który jest nad brzegiem morskim. W wierze pomarli oni wszyscy, nie osiągnąwszy tego, co im przyrzeczono, lecz patrzyli na to z daleka i pozdrawiali, uznawszy siebie za gości i pielgrzymów na tej ziemi. Ci bowiem, co tak mówią, okazują, że szukają ojczyzny. Gdyby zaś tę wspominali, z której wyszli, znaleźliby sposobność powrotu do niej. Teraz zaś do lepszej dążą, to jest do niebieskiej. Dlatego Bóg nie wstydzi się nosić imienia ich Boga, gdyż przysposobił im miasto. Przez wiarę Abraham, wystawiony na próbę, ofiarował Izaaka, i to jedyne syna składał na ofiarę, on, który otrzymał obietnicę, któremu powiedziane było: Z Izaaka będzie dla ciebie potomstwo. Pomyślał bowiem, iż Bóg mocen wskrzesić także umarłych, i dlatego odzyskał go, jako podobieństwo [śmierci i zmartwychwstania Chrystusa].

Ap 1,7: Oto nadchodzi z obłokami, i ujrzy Go wszelkie oko i wszyscy, którzy Go przebili. I będą Go oplakiwać wszystkie pokolenia ziemi. Tak: Amen.

➤ **(12,5) Abram wziął Saraj, swoją żonę, i Lota, syna swojego brata, i cały swój dobytek, którego się dorobili, i ludzi, których nabyli w Charanie ...**

Dz 7,4: Wtedy wyszedł z ziemi chaldejskiej i zamieszkał w Charanie. A stąd po śmierci ojca przesiedlił go /Bóg/ do tego kraju, który wy teraz zamieszkujecie.

➤ **(12,7) A Pan ukazał się Abramowi i rzekł: „Twojemu potomstwu dam tę ziemię!”; i zbudował tam ołtarz dla Pana, który mu się ukazał.**

Dz 7,5: Nie dał mu jednak w posiadanie ani piędzi tej ziemi. Obiecał tylko, że da ją w posiadanie jemu, a po nim jego potomstwu, chociaż nie miał jeszcze wtedy syna.

Ga 3,16: Otóż to właśnie Abrahamowi i jego potomstwu dano obietnice. I nie mówi /Pismo/: i potomkom, co wskazywałoby na wielu, ale /wskazano/ na jednego: i potomkowi twojemu, którym jest Chrystus.

Abram i Saraj w Egipcie (12,10) – (12,20)

Księga Rodzaju – rozdział XIII i XIV

Abram i Lot (13,1) – (13,18)

- **(13,16)** Uczynię twoje potomstwo jak proch ziemi, tak że jeżeli ktoś zdoła policzyć proch ziemi, to i twoje potomstwo będzie mogło być policzone.

Dz 7,5: Nie dał mu jednak w posiadanie ani piędzi tej ziemi. Obiecał tylko, że da ją w posiadanie jemu, a po nim jego potomstwu, chociaż nie miał jeszcze wtedy syna.

Ga 3,16: Otóż to właśnie Abrahamowi i jego potomstwu dano obietnice. I nie mówi /Pismo/: i potomkom, co wskazywałyoby na wielu, ale /wskazano/ na jednego: i potomkowi twojemu, którym jest Chrystus.

Abram ratuje Lota (14,1) – (14,16)

Spotkanie Abrama z Melchizedekiem (14,17) – (14,24)

- **(14,17)** Gdy wracał po pokonaniu Kedorlaomera i królów, którzy z nim byli, wtedy król Sodomii wyszedł żeby go spotkać w dolinie Szawe, która jest Doliną Królewską.

Hbr 7,1-10: Ten to Melchizedek, król Szalemu, kapłan Boga Najwyższego, wyszedł na spotkanie Abrahama, wracającego po rozgromieniu królów, i udzielił mu błogosławieństwa. Jemu Abraham także wydzielił dziesięcinę z całego łupu. Imię jego najpierw oznacza króla sprawiedliwości, a następnie także króla Szalemu, to jest Króla Pokoju. Bez ojca, bez matki, bez rodowodu, nie ma ani początku dni, ani też końca życia, upodobniony zaś do Syna Bożego, pozostaje kapłanem na zawsze. Rozważcie, jak wielki jest ten, któremu sam patriarcha Abraham dał dziesięcinę z najlepszego łupu. Wprawdzie i ci z synów Lewiego, którzy otrzymują kapłaństwo, mają zgodnie z Prawem polecenie pobierania dziesięciny od ludu, to jest od braci swoich, chociaż i ci wywodzą się z rodu Abrahama. Tamten, który nie wywodził się z ich rodu, otrzymał dziesięcinę od Abrahama i pobłogosławił tego, który miał obietnice. Nie ma zaś żadnej wątpliwości, iż to, co mniejsze, otrzymuje błogosławieństwo od tego, co wyższe. Ponadto tu biorą dziesięciny ludzie, którzy umierają, tam zaś ten, o którym wydane jest świadectwo, że żyje. I jeśli się można tak wyrazić, także Lewi, który pobiera dziesięciny, złożył dziesięcinę w osobie Abrahama. Był bowiem jeszcze w łędźwiach praojca swego, gdy Melchizedek wyszedł mu na spotkanie.

- **(14,19)** [Melchizedek] błogosławił go, mówiąc: „Błogosławiony niech będzie Abram przez Boga Najwyższego, Stwórcę nieba i ziemi.

Hbr 7,6: Tamten, który nie wywodził się z ich rodu, otrzymał dziesięcinę od Abrahama i pobłogosławił tego, który miał obietnice.

Ap 10,6: I przysiągł [anioł] na żyjącego na wieki wieków, który stworzył niebo i to, co w nim jest, i ziemię, i to, co w niej jest, i morze, i to, co w nim jest, że już nie będzie zwłoki,

- **(14,20)** I błogosławiony niech będzie Bóg Najwyższy, który wydał twoich wrogów w twoje ręce”. [Abram] zaś dał mu dziesięcinę ze wszystkiego.

Łk 18,12: Zachowuję post dwa razy w tygodniu, daję dziesięcinę ze wszystkiego, co nabywam.

Hbr 7,4: Rozważcie, jak wielki jest ten, któremu sam patriarcha Abraham dał dziesięcinę z najlepszego łupu.

- **(14,22)** Lecz Abram odpowiedział królowi Sodomy: „Przysięgam Panu, Bogu Najwyższemu, Stwórcy nieba i ziemi ...

Ap 10,6: I przysiągł [anioł] na żyjącego na wieki wieków, który stworzył niebo i to, co w nim jest, i ziemię, i to, co w niej jest, i morze, i to, co w nim jest, że już nie będzie zwłoki,

Dz 10,6: Rozważcie, jak wielki jest ten, któremu sam patriarcha Abraham dał dziesięcinę z najlepszego łupu.

Księga Rodzaju – rozdział XV i XVI

Przymierze Boga z Abramem (15,1) – (15,21)

- **(15,1)** A po tych wydarzeniach Pan skierował do Abrama słowo w widzeniu, mówiąc: „Nie lękaj się, Abramie! Ja jestem ci tarczą! Twoja nagroda będzie bardzo wielka!”

Mt 5,12: Cieszcie się i radujcie, albowiem wasza nagroda wielka jest w niebie. Tak bowiem prześladowali proroków, którzy byli przed wami.

- **(15,5)** Wyprowadził go na zewnątrz i rzekł: „Spójrz na niebo i policz gwiazdy, czy możesz je policzyć?”. Rzekł jeszcze do niego: „Takie będzie twoje potomstwo!”

Rz 4,18: On to wbrew nadziei uwierzył nadziei, że stanie się ojcem wielu narodów zgodnie z tym, co było powiedziane: takie będzie twoje potomstwo.

- **(15,6)** I uwierzył Panu, co uznał mu za zasługę.

Rz 4,3.9.18: Bo cóż mówi Pismo? Uwierzył Abraham Bogu i zostało mu to poczytane za sprawiedliwość. Przeto czy błogosławieństwo to dotyczy obrzezanych, czy też i nieobrzezanych? Czytamy przecież, że Abrahamowi została poczytana wiara za sprawiedliwość. On to wbrew nadziei uwierzył nadziei, że stanie się ojcem wielu narodów zgodnie z tym, co było powiedziane: takie będzie twoje potomstwo.

Ga 3,6: W taki sam sposób Abraham uwierzył Bogu i to mu poczytano za sprawiedliwość.

Hbr 11,12: Przeto z człowieka jednego, i to już niemal obumarłego, powstało potomstwo tak liczne, jak gwiazdy niebieskie, jak niezliczony piasek, który jest nad brzegiem morskim.

Jk 2,23: I tak wypełniło się Pismo, które mówi: Uwierzył przeto Abraham Bogu i poczytano mu to za sprawiedliwość, i został nazwany przyjacielem Boga.

- **(15,7)** I rzekł do niego: „Ja jestem Pan, który wyprowadził cię z Ur chaldejskiego, żeby dać tobie tę ziemię w posiadanie”

Dz 7,2: A on odpowiedział: Słuchajcie, bracia i ojcowie: Bóg chwały ukazał się ojcu naszemu, Abrahamowi, gdy żył w Mezopotamii, zanim zamieszkał w Charanie.

Hbr 11,8: Przez wiarę ten, którego nazwano Abrahamem, usłuchał wezwania Bożego, by wyruszyć do ziemi, którą miał objąć w posiadanie. Wyszedł nie wiedząc, dokąd idzie.

- **(15,8)** Odpowiedział: „Panie Boże, po czym poznam, że będę ją posiadał?”.

Łk 1,18: Na to rzekł Zachariasz do anioła: Po czym to poznam? Bo ja jestem już stary i moja żona jest w podeszłym wieku.

- **(15,12)** A gdy słońce zachodziło, głęboki sen spadł na Abrama, i trwoga, ciemność wielka, go ogarnęła.

Dz 10,10: Odczuwał głód i chciał coś zjeść. Kiedy przygotowywano mu posiłek, wpadł w zachwycenie.

Ap 11,11: A po trzech i pół dniach duch życia z Boga w nich wstąpił i stanęli na nogi. A wielki strach padł na tych, co ich oglądali.

- **(15,13)** I [Pan] rzekł do Abrama: „Wiedz na pewno, że twoje potomstwo będzie przybyszem w ziemi nie swojej i będą zniewoleni i uciskani przez czterysta lat”.

Łk 2,29: Teraz, o Władco, pozwól odejść służę Twemu w pokoju, według Twojego słowa.

- **(15,16)** Jednak w czwartym pokoleniu oni tu powrócą, bo nieprawość Amoryty jeszcze się nie wypełniła.

1 Tes 2,16: Zabraniają nam przemawiać do pogan celem zbawienia ich; tak dopełniają zawsze miary swych grzechów. Ale przyszedł na nich ostateczny gniew Boży.

- **(15,18)** W tym dniu Pan zawarł z Abramem przymierze, mówiąc: „Twojemu potomstwu daję tę ziemię, od Rzeki Egipskiej do Rzeki wielkiej, rzeki Eufrat ...

Dz 7,5: Nie dał mu jednak w posiadanie ani piędzi tej ziemi. Obiecał tylko, że da ją w posiadanie jemu, a po nim jego potomstwu, chociaż nie miał jeszcze wtedy syna.

Ap 9,14: Mówiący do szóstego anioła, który miał trąbę: Uwolnij czterech aniołów, związanych nad wielką rzeką, Eufratem!

- **(16,1)** Saraj, żona Abrama, nie urodziła mu [dziecka]; miała zaś służącą, Egipcjanke, imieniem Hagar.

Dz 7,5: Nie dał mu jednak w posiadanie ani piędzi tej ziemi. Obiecał tylko, że da ją w posiadanie jemu, a po nim jego potomstwu, chociaż nie miał jeszcze wtedy syna.

Ga 5,24: A ci, którzy należą do Chrystusa Jezusa, ukrzyżowali ciało swoje z jego namiętnościami i pożądaniem.

- **(16,11)** Anioł Pana jeszcze rzekł do niej: „Oto poczęłaś i urodzisz syna, i nazwiesz go imieniem Izmael, bo Pan usłyszał o twojej niedoli ...

Łk 1,31: Oto poczniesz i porodzisz Syna, któremu nadasz imię Jezus.

- **(16,15)** Hagar urodziła Abramowi syna i Abram nazwał swojego syna, którego urodziła Hagar, imieniem Izmael.

Ga 4,22-23: Przecież napisane jest, że Abraham miał dwóch synów, jednego z niewolnicy, a drugiego z wolnej. Lecz ten z niewolnicy urodził się tylko według ciała, ten zaś z wolnej - na skutek obietnicy.

Księga Rodzaju – rozdział XVII

Obrzezanie znakiem przymierza oraz nowe imiona Abrama i Saraj (17,1) – (17,27)

- **(17,5)** A twoje imię nie będzie już Abram, lecz twoje imię będzie Abraham, bo ustanowiłem cię ojcem mnóstwa narodów.

Rz 4,17: Jak jest napisane: Uczyniłem cię ojcem wielu narodów - przed obliczem Boga. Jemu on uwierzył jako Temu, który ożywia umarłych i to, co nie istnieje, powołuje do istnienia

- **(17,7)** Ustanowię Moje przymierze między Mną a tobą i twoim potomstwem po tobie w ich pokoleniach, jako przymierze wieczne, żeby być Bogiem dla ciebie i twojego potomstwa po tobie.

Łk 1,55.72-73: Jak przyobiecał naszym ojcom - na rzecz Abrahama i jego potomstwa na wieki. Że miłosierdzie okaże ojcom naszymi wspomni na swoje święte Przymierze - na przysięgę, którą złożył ojcu naszemu, Abrahamowi, że nam użyczy tego

Ga 3,16: Otóż to właśnie Abrahamowi i jego potomstwu dano obietnice. I nie mówi /Pismo/: i potomkom, co wskazywałoby na wielu, ale /wskazano/ na jednego: i potomkowi twojemu, którym jest Chrystus.

- **(17,8)** Daję tobie i twojemu potomstwu po tobie tę ziemię, w której przebywasz, cały kraj Kanaan w wieczyste posiadanie; i będę ich Bogiem”.

Dz 7,5.45: Nie dał mu jednak w posiadanie ani piędzi tej ziemi. Obiecał tylko, że da ją w posiadanie jemu, a po nim jego potomstwu, chociaż nie miał jeszcze wtedy syna. Przyjęli go nasi ojcowie i pod wodzą Jozuego wnieśli do ziemi pogan, których Bóg wypędził przed ojcami naszymi, aż do czasów Dawida.

Ga 3,16: Otóż to właśnie Abrahamowi i jego potomstwu dano obietnice. I nie mówi /Pismo/: i potomkom, co wskazywałoby na wielu, ale /wskazano/ na jednego: i potomkowi twojemu, którym jest Chrystus.

➤ **(17,10) Takie jest Moje przymierze, które będziecie zachowywali między Mną a wami i twoim potomstwem po tobie: Każdy wasz mężczyzna musi być obrzezany.**

J 7,22: Oto Mojżesz dał wam obrzezanie - ale nie pochodzi ono od Mojżesza, lecz od przodków - i wy w szabacie obrzezujecie człowieka

Dz 7,8: I zawarł z nim przymierze obrzezania. Tak urodził mu się Izaak, którego obrzezał dnia ósmego, a Izaakowi - Jakub, a Jakubowi - dwunastu patriarchów

Rz 2,28-29: Bo Żydem nie jest ten, który nim jest na zewnątrz, ani obrzezanie nie jest to, które jest widoczne na ciele, ale prawdziwym Żydem jest ten, kto jest nim wewnątrz, a prawdziwym obrzezaniem jest obrzezanie serca, duchowe, a nie według litery. I taki to otrzymuje pochwałę nie od ludzi, ale od Boga.

Rz 4,10-11: W jakich okolicznościach została poczytana: czy był obrzezany, czy przed obrzezaniem? Otóż nie po obrzezaniu, ale gdy był nieobrzezany. I otrzymał znak obrzezania jako pieczęć usprawiedliwienia osiągniętego z wiary posiadanej wtedy, gdy jeszcze nie był obrzezany. I tak stał się ojcem wszystkich tych, którzy nie mając obrzezania, wierzą, by i im poczytano to za tytuł do usprawiedliwienia,

Ga 5,6: Albowiem w Chrystusie Jezusie ani obrzezanie, ani jego brak nie mają żadnego znaczenia, tylko wiara, która działa przez miłość.

Ga 6,15: Bo ani obrzezanie nic nie znaczy, ani nieobrzezanie, tylko nowe stworzenie.

Flp 3,3: My bowiem jesteśmy prawdziwie ludem obrzewanym - my, którzy sprawujemy kult w Duchu Bożym i chlubimy się w Chrystusie Jezusie, a nie pokładamy ufności w ciele.

Kol 2,11-12: I w Nim też otrzymaliście obrzezanie, nie z ręki ludzkiej, lecz Chrystusowe obrzezanie, polegające na zupełnym wyzuciu się z ciała grzesznego, jako razem z Nim pogrzebani w chrzcie, w którym też razem zostaliście wskrzeszeni przez wiarę w moc Boga, który Go wskrzesił.

Kol 3,11: A tu już nie ma Greka ani Żyda, obrzezania ani nieobrzezania, barbarzyńcy, Scyty, niewolnika, wolnego, lecz wszystkim we wszystkich /jest/ Chrystus.

- **(17,12)** Każde ośmiodniowe dziecko płci męskiej musi być u was obrzezane po wszystkie wasze pokolenia ...

Łk 1,59: Ósmego dnia przyszli, aby obrzezać dziecię, i chcieli mu dać imię ojca jego, Zachariasza.

Łk 2,21: Gdy nadszedł dzień ósmy i należało obrzezać Dziecię, nadano Mu imię Jezus, którym Je nazwał anioł, zanim się poczęło w łonie [Matki].

- **(17,13)** Musi być obrzezany zarówno urodzony w twoim domu, jak i nabyty za twoje pieniądze, Moje zaś przymierze na waszym ciele niech będzie przymierzem wiecznym.

Dz 7,8: I zawarł z nim przymierze obrzezania. Tak urodził mu się Izaak, którego obrzezał dnia ósmego, a Izaakowi - Jakub, a Jakubowi - dwunastu patriarchów.

- **(17,17)** Wtedy Abraham upadł na swoje oblicze, zaśmiał się i pomyślał w swoim sercu: „Czyż stuletniemu urodzi się dziecko i czyż Sara, dziewięćdziesięciolatka, urodzi?”.

Łk 1,18: Na to rzekł Zachariasz do anioła: Po czym to poznam? Bo ja jestem już stary i moja żona jest w podeszłym wieku

Rz 4,19: I nie zachwiał się w wierze, choć stwierdził, że ciało jego jest już obumarłe - miał już prawie sto lat - i że obumarłe jest łono Sary.

- **(17,19)** A Bóg rzekł: „Jednak Sara, twoja żona, urodzi ci syna, i nadasz mu imię Izaak, i ustanowię Moje przymierze z nim jako przymierze wieczne, dla jego potomstwa po nim.

Mt 1,21: Porodzi Syna, któremu nadasz imię Jezus, On bowiem zbawi swój lud od jego grzechów .

Łk 1,13: Lecz anioł rzekł do niego: Nie bój się Zachariasz! Twoja prośba została wysłuchana: żona twoja Elżbieta urodzi ci syna, któremu nadasz imię Jan.

Hbr 11,11: Przez wiarę także i sama Sara, mimo podeszłego wieku, otrzymała moc poczęcia. Uznała bowiem za godnego wiary Tego, który udzielił obietnicy.

Księga Rodzaju – rozdział XVIII

Bóg w gościnie u Abrahama (18,1) – (18,15)

- **(18,1)** Pan ukazał mu się przy dębach Mamre, gdy siedział przy wejściu do namiotu podczas południowego upału.

Hbr 13,2: Nie zapominajmy też o gościnności, gdyż przez nią niektórzy, nie wiedząc, aniołom dali gościnę.

- **(18,4)** Przyniosę trochę wody i umyjecie swoje stopy, i odpoczniecie pod tym drzewem.

Łk 7,44: Potem zwrócił się do kobiety i rzekł Szymonowi: Widzisz tę kobietę? Wszedłem do twego domu, a nie podałeś Mi wody do nóg; ona zaś łzami oblała Mi stopy i swymi włosami je otarła.

- **(18,6)** Abraham pospieszył do namiotu, do Sary, i polecił: „Przygotuj trzy miary najlepszej mąki, rozczyn i zrób podpłomyki!”

Mt 13,33: Powiedział im inną przypowieść: Królestwo niebieskie podobne jest do zaczynu, który pewna kobieta wzięła i włożyła w trzy miary mąki, aż się wszystko zakwasilo.

- **(18,10)** Wtedy [jeden z nich] rzekł: „Na pewno wrócę do ciebie, gdy nadejdzie czas narodzin, i oto Sara, twoja żona, będzie miała syna.

Rz 9,9: Albowiem to jest słowo obietnicy: Przyjdę o tym samym czasie, a Sara będzie miała syna.

- **(18,11)** Abraham i Sara byli starzy, posunięci w latach; Sara przestała mieć przypadłość właściwą kobietom.

Łk 1,7.18: Nie mieli jednak dziecka, ponieważ Elżbieta była niepłodna; oboje zaś byli już posunięci w latach. Na to rzekł Zachariasz do anioła: Po czym to poznam? Bo ja jestem już stary i moja żona jest w podeszłym wieku.

Hbr 11,11: Przez wiarę także i sama Sara, mimo podeszłego wieku, otrzymała moc poczęcia. Uznała bowiem za godnego wiary Tego, który udzielił obietnicy.

- **(18,14)** Czy coś jest niemożliwe dla Pana? Powrócę do ciebie w wyznaczonej porze, gdy nadejdzie czas narodzin, i Sara będzie miała syna!”

Mt 19,26: Jezus spojrział na nich i rzekł: U ludzi to niemożliwe, lecz u Boga wszystko jest możliwe.

Mk 10,27: Jezus spojrział na nich i rzekł: U ludzi to niemożliwe, ale nie u Boga; bo u Boga wszystko jest możliwe.

Łk 1,37: Dla Boga bowiem nie ma nic niemożliwego.

Rz 9,9: Albowiem to jest słowo obietnicy: Przyjdę o tym samym czasie, a Sara będzie miała syna

Dziesięciu sprawiedliwych warunkiem ocalenia (18,16) – (18,33)

- **(18,18)** Abraham ma stać się wielkim i potężnym narodem, i będą w nim błogosławione wszystkie narody ziemi!

Dz 3,25: Wy jesteście synami proroków i przymierza, które Bóg zawarł z waszymi ojcami, kiedy rzekł do Abrahama: Błogosławione będą w potomstwie twoim wszystkie narody ziemi

Rz 4,13: Albowiem nie od [wypełnienia] Prawa została uzależniona obietnica dana Abrahamowi i jego potomstwu, że będzie dziedzicem świata, ale od usprawiedliwienia z wiary.

Ga 3,8: I stąd Pismo widząc, że w przyszłości Bóg na podstawie wiary będzie dawał poganom usprawiedliwienie, już Abrahamowi oznajmiło tę radosną nowinę: W tobie będą błogosławione wszystkie narody.

- **(18,20)** I Pan rzekł: „Jakże wielka jest skarga na Sodomę i Gomorę i jak bardzo ciężki jest ich grzech!

Mt 10,15: Zaprawdę, powiadam wam: Ziemi sodomskiej i gomorejskiej lżej będzie w dzień sądu niż temu miastu.

Łk 17,28: Podobnie jak działo się za czasów Lota: jedli i pili, kupowali i sprzedawali, sadzili i budowali

Ap 18,5: bo grzechy jej narosły - aż do nieba, i wspomniał Bóg na jej zbrodnie.

- **(18,25)** Dalekie od Ciebie jest takie postępowanie, by uśmiercić sprawiedliwego z występny i spotkałoby sprawiedliwego to samo, co występnego! Dalekie to od Ciebie! Czyż Sędzia całej ziemi nie postąpi sprawiedliwie?”

Hbr 12,23: Do Kościoła pierwородnych, którzy są zapisani w niebiosach, do Boga, który sędzi wszystkich, do duchów sprawiedliwych, które już doszły do celu,

Księga Rodzaju – rozdział XIX

Zagłada Sodomy i Gomory (19,1) – (19,28)

- **(19,1)** Dwaj aniołowie przybyli do Sodomy wieczorem, a Lot siedział w bramie Sodomy.

Łk 17,28: Podobnie jak działo się za czasów Lota: jedli i pili, kupowali i sprzedawali, sadzili i budowali,

Hbr 13,2: Nie zapominajmy też o gościnności, gdyż przez nią niektórzy, nie wiedząc, aniołom dali gościnę.

2 P 2,7: Ale wyrwał sprawiedliwego Lota, który ugiął się pod ciężarem rozpustnego postępowania ludzi nie liczących się z Bożym prawem.

- **(19,4)** Jeszcze się nie położyli, gdy mężczyźni tego miasta, mężczyźni Sodomy, otoczyli ów dom, od młodego do starca, wszystek lud zewsząd.

Ju 7: Jak Sodoma i Gomora i w ich sąsiedztwie /położone/ miasta - w podobny sposób jak one oddawszy się rozpuście i pożądaniu cudzego ciała - stanowią przykład przez to, że ponoszą karę wiecznego ognia.

- **(19,7)** I powiedział: „Proszę was bracia moi, nie popelniajcie takiego zła!

2 P 2,7: Ale wyrwał sprawiedliwego Lota, który ugiął się pod ciężarem rozpustnego postępowania ludzi nie liczących się z Bożym prawem.

- **(19,15)** Agdy wstała jutrzeńka, aniołowie ponaglali Lota, mówiąc: Wstań, weź swoją żonę i dwie pozostałe córki, które są tutaj, żebyś nie zginął z powodu nieprawości tego miasta!”

Łk 17,29: Lecz w dniu, kiedy Lot wyszedł z Sodomy, spadł z nieba deszcz ognia i siarki i wygubił wszystkich;

- **(19,17)** Wyprowadziwszy ich na zewnątrz, jeden powiedział: „Ratuj swoje życie! Nie oglądaj się za siebie ani nie zatrzymuj się w całej tej okolicy! Uciekaj w góry, żebyś nie został zgładzony!”.

Łk 9,62: Jezus mu odpowiedział: Ktokolwiek przykłada rękę do pługa, a wstecz się ogląda, nie nadaje się do królestwa Bożego.

Łk 17,31-32: W owym dniu kto będzie na dachu, a jego rzeczy w mieszkaniu, niech nie schodzi, by je zabrać; a kto na polu, niech również nie wraca do siebie. (32) Przypomnijcie sobie żonę Lota.

- **(19,19)** Skoro twój sługa znalazł łaskę w twoich oczach i pomnożyłeś swoją łaskawość ...

Łk 1,58: Gdy jej [Elżbiety] sąsiedzi i krewni usłyszeli, że Pan okazał tak wielkie miłosierdzie nad nią, cieszyli się z nią razem.

- **(19,24)** A Pan zesłał na Sodomę i Gomorę deszcz siarki i ognia – od Pana z nieba

Mt 10,15: Zaprawdę, powiadam wam: Ziemi sodomskiej i gomorejskiej lżej będzie w dzień sądu niż temu miastu.

Mt 11,23: A ty, Kafarnaum, czy aż do nieba masz być wyniesione? Aż do Otchłani zjedziesz. Bo gdyby w Sodomie działały się cuda, które się w tobie dokonały, zostałyby aż do dnia dzisiejszego

Łk 10,12: Powiadam wam: Sodomie lżej będzie w ów dzień niż temu miastu.

Łk 17,29: lecz w dniu, kiedy Lot wyszedł z Sodomy, spadł z nieba deszcz ognia i siarki i wygubił wszystkich.

2 P 2,6: Także miasta Sodomę i Gomorę obróciwszy w popiół skazał na zagładę dając przykład /kary/ tym, którzy będą żyli bezbożnie.

Ap 14,10: Ten również będzie pić wino zapalczywości Boga przygotowane, nie rozcieńczone, w kielichu Jego gniewu; i będzie katowany ogniem i siarką wobec świętych aniołów i wobec Baranka

Ap 20,10: A diabła, który ich zwodzi, wrzucono do jeziora ognia i siarki, tam gdzie są Bestia i Fałszywy Prorok. I będą cierpieć katusze we dnie i w nocy na wieki wieków.

Ap 21,8: A dla tchórzów, niewiernych, obmierzłych, zabójców, rozpustników, guślarzy, bałwochwalców i wszelakich kłamców: udział w jeziorze gorejącym ogniem i siarką. To jest śmierć druga.

➤ **(19,26) Jednak żona Lota obejrzała się za siebie i stała się słupem soli.**

Łk 9,62: Jezus mu odpowiedział: Ktokolwiek przykładą rękę do pługa, a wstecz się ogląda, nie nadaje się do królestwa Bożego.

Łk 17,31-32: W owym dniu kto będzie na dachu, a jego rzeczy w mieszkaniu, niech nie schodzi, by je zabrać; a kto na polu, niech również nie wraca do siebie. Przypomnijcie sobie żonę Lota.

➤ **(19,28) Patrząc na Sodomę i Gomorę, i na całą okolicę, widział, że oto dym unosił się nad ziemią, jak dym z pieca.**

Ap 14,10-11: Ten również będzie pić wino zapalczywości Boga przygotowane, nie rozcieńczone, w kielichu Jego gniewu; i będzie katowany ogniem i siarką wobec świętych aniołów i wobec Baranka. A dym ich katuszy na wieki wieków się wznosi i nie mają spoczynku we dnie i w nocy czciciele Bestii i jej obrazu, i ten, kto bierze znamię jej imienia.

Ap 9,2: I otworzyła studnię Czeluści, a dym się uniół z studni jak dym z wielkiego pieca, i od dymu studni zaćmiło się słońce i powietrze.

Pochodzenie Moabitów i Ammonitów (19,29) – (19,38)

➤ **(19,29) Gdy Bóg zniszczył miasta tej okolicy, Bóg jednak pamiętał o Abrahamie i uratował Lota od zagłady, niszcząc te miasta, w których Lot zamieszkał**

2 P 2,7: Ale wyrwał sprawiedliwego Lota, który ugiął się pod ciężarem rozpustnego postępowania ludzi nie liczących się z Bożym prawem

Księga Rodzaju – rozdziały XX i XXI

Abraham i Sara w Gerarze (20,1) – (20,18)

Narodziny Izaaka i oddalenie Izmaela (21,1) – (21,21)

- **(21,2)** Sara poczęła i urodziła Abrahamowi w jego starości syna, w wyznaczonym czasie, o którym Bóg mu oznajmił.

Łk 3,34: syna Jakuba, syna Izaaka, syna Abrahama, syna Tarego, syna Nachora,

Ga 4,22: Przecież napisane jest, że Abraham miał dwóch synów, jednego z niewolnicy, a drugiego z wolnej.

Hbr 11,11: Przez wiarę także i sama Sara, mimo podeszłego wieku, otrzymała moc poczęcia. Uznała bowiem za godnego wiary Tego, który udzielił obietnicy..

- **(21,3)** Abraham dał swojemu synowi, który się urodził, którego urodziła mu Sara, imię Izaak.

Mt 1,2: Abraham był ojcem Izaaka; Izaak ojcem Jakuba; Jakub ojcem Judy i jego braci;

Łk 3,34: syna Jakuba, syna Izaaka, syna Abrahama, syna Tarego, syna Nachora

- **(21,4)** I Abraham obrzezał Izaaka, swojego syna, gdy miał osiem dni – jak Bóg przykazał

Dz 7,8: I zawarł z nim przymierze obrzezania. Tak urodził mu się Izaak, którego obrzezał dnia ósmego, a Izaakowi - Jakub, a Jakubowi - dwunastu patriarchów.

- **(21,10)** Powiedziała Abrahamowi: „Wypędź tę służącą i jej syna, bo nie będzie dziedziczyć syn tej służącej z moim synem, z Izaakiem!”

Ga 4,22-30: Przecież napisane jest, że Abraham miał dwóch synów, jednego z niewolnicy, a drugiego z wolnej. Lecz ten z niewolnicy urodził się tylko według ciała, ten zaś z wolnej - na skutek obietnicy. Wydarzenia te mają jeszcze sens alegoryczny: niewiasty te wyobrażają dwa przymierza; jedno, zawarte pod górą Synaj, rodzi ku niewoli, a wyobraża je Hagar: Synaj jest to góra w Arabii, a odpowiednikiem jej jest obecne Jeruzalem. Ono bowiem wraz ze swoimi dziećmi trwa w niewoli. Natomiast górne Jeruzalem cieszy się wolnością i ono jest naszą matką. Wszak napisane jest: Wesel się, niepłodna, która nie rodziłaś, wykrzykuj z radości, która nie znałaś bólów

rodzenia, bo więcej dzieci ma samotna niż ta, która żyje z mężem. Właśnie wy, bracia, jesteście jak Izaak dziećmi obietnicy. Ale jak wówczas ten, który się urodził tylko według ciała, prześladował tego, który się urodził według ducha, tak dzieje się i teraz. Co jednak mówi Pismo? Wypędź niewolnicę i jej syna, bo nie będzie dziedziczył syn niewolnicy razem z synem wolnej.

- **(21,12)** Ale Bóg rzekł do Abrahama: „Niech nie wydaje się w twoich oczach złe to wszystko, co o chłopcu i twojej służącej powiedziała Sara, lecz jej posłuchaj, bo przez Izaaka będzie trwało twoje potomstwo.

Mt 1,2: Abraham był ojcem Izaaka; Izaak ojcem Jakuba; Jakub ojcem Judy i jego braci;

Rz 9,7: I nie wszyscy, przez to, że są potomstwem Abrahama, stają się jego dziećmi, lecz w Izaaku uznane będzie twoje potomstwo,

Hbr 11,18: Któremu [Abrahamowi] powiedziane było: Z Izaaka będzie dla ciebie potomstwo.

Przymierze Abrahama z Abimelekiem (21,22) – (21,34)

Księga Rodzaju – rozdział XXII

Ofiarowanie Izaaka (22,1) – (22,19)

- **(22,1)** A po tych wydarzeniach Bóg wypróbował Abrahama i rzekł do niego: „Abrahamie!”. Odpowiedział: „Oto jestem!”.

Hbr 11,17-19: Przez wiarę Abraham, wystawiony na próbę, ofiarował Izaaka, i to jedyne syna składał na ofiarę, on, który otrzymał obietnicę, któremu powiedziane było: Z Izaaka będzie dla ciebie potomstwo. Pomyślał bowiem, iż Bóg mocen wskrzesić także umarłych, i dlatego odzyskał go, jako podobieństwo [śmierci i zmartwychwstania Chrystusa].

Jk 2,21-22: Czy Abraham, ojciec nasz, nie z powodu uczynków został usprawiedliwiony, kiedy złożył syna Izaaka na ołtarzu ofiarnym? Widzisz, że wiara współdziała z jego uczynkami i przez uczynki stała się doskonała.

- **(22,2)** Wtedy rzekł: „Weź twojego syna, twojego jedyne, którego ty miłujesz, Izaaka, i wyjdź ty do krainy Moria, i złoś go tam na ofiarę całopalną na jednym ze wzgórz, które tobie wskażę”.

Mt 3,17: A głos z nieba mówił: Ten jest mój Syn umiłowany, w którym mam upodobanie.

Łk 3,22: Duch Święty zstąpił na Niego, w postaci cielesnej niby gołębica, a nieba odezwał się głos: Tyś jest mój Syn umiłowany, w Tobie mam upodobanie.

Jk 2,21: Czy Abraham, ojciec nasz, nie z powodu uczynków został usprawiedliwiony, kiedy złoś syna Izaaka na ołtarzu ofiarnym?

- **(22,6)** Abraham wziął drwa na całopalenie i włoś je na Izaaka, swojego syna, i wziął w swoje ręce ogień i nóż – i szli obaj razem.

J 19,17: A On sam dźwigając krzyż wyszedł na miejsce zwane miejscem Czaszki, które po hebrajsku nazywa się Golgota.

- **(22,9)** Gdy przybyli na miejsce, o którym Bóg mu powiedział, Abraham zbudował tam ołtarz i ułoś drwa, i związał Izaaka, swojego syna, i ułoś go na ołtarzu, na drwach.

Jk 2,21: Czy Abraham, ojciec nasz, nie z powodu uczynków został usprawiedliwiony, kiedy złoś syna Izaaka na ołtarzu ofiarnym?

- **(22,12)** Wtedy [anioł] rzekł: „Nie podnoś ręki na chłopca ani nic mu nie czyn, bo teraz poznałem, że boisz się boga, skoro nie odmówiłeś Mi twojego syna, twojego jedyne!”.

J 3,16: Tak bowiem Bóg umiłowal świat, że Syna swego Jednorodzonego dał, aby każdy, kto w Niego wierzy, nie zginął, ale miał życie wieczne.

Hbr 11,17: Przez wiarę Abraham, wystawiony na próbę, ofiarował Izaaka, i to jedyne syna składał na ofiarę, on, który otrzymał obietnicę.

1 J 4,9: W tym objawiła się miłość Boga ku nam, że zesłał Syna swego Jednorodzonego na świat, abyśmy życie mieli dzięki Niemu.

- **(22,16)** Rzekł [anioł]: „Przysięgam na sobie – wyrocznia Pana – ponieważ tak postąpiłeś i nie odmówiłeś Mi twojego syna, twojego jedyne

Łk 1,73-74: Na przysięgę, którą złoś ojcu naszemu, Abrahamowi, że nam użyczy tego, iż z mocy nieprzyjaciół wyrwani bez lęku służyć Mu będziemy.

Rz 8,32: On, który nawet własnego Syna nie oszczędził, ale Go za nas wszystkich wydał, jakże miałyby wraz z Nim i wszystkiego nam nie darować?

Hbr 6,13: Albowiem gdy Bóg Abrahamowi uczynił obietnicę nie mając nikogo większego, na kogo mógłby przysiąc, przysiągł na samego siebie.

- **(22,17)** Na pewno będę ci błogosławił i rozmnożę twoje potomstwo tak licznie, jak gwiazdy niebieskie i jak piasek, który jest na brzegu morza i twoje potomstwo posiadzie bramy nieprzyjaciół.

Lk 1,55: Jak przyobiegał naszym ojcom - na rzecz Abrahama i jego potomstwa na wieki.

Rz 4,13: Albowiem nie od [wypełnienia] Prawa została uzależniona obietnica dana Abrahamowi i jego potomstwu, że będzie dziedzicem świata, ale od usprawiedliwienia z wiary.

Hbr 6,14: Mówiąc: Zaiste, hojnie cię pobłogosławię i ponad miarę rozmnożę.

Hbr 11,12: Przeto z człowieka jednego, i to już niemal obumarłego, powstało potomstwo tak liczne, jak gwiazdy niebieskie, jak niezliczony piasek, który jest nad brzegiem morskim.

- **(22,18)** A w twoim potomstwie będą błogosławione wszystkie narody ziemi dlatego, że usłuchałeś mojego głosu”.

Dz 3,25: Wy jesteście synami proroków i przymierza, które Bóg zawarł z waszymi ojcami, kiedy rzekł do Abrahama: Błogosławione będą w potomstwie twoim wszystkie narody ziemi.

Synowie Nachora, brata Abrahama (22,20) – (22,24)

Księga Rodzaju – rozdziały XXIII i XXIV

Śmierć i pochówek Sary (23,1) – (23,20)

- **(23,2)** Gdy Sara zmarła w Kiriat-Arba, to jest w Hebronie, w kraju Kaanan, Abraham rozpoczął żałobę po Sarze, by ją oplakiwać.

Dz 7,16: Przeniesiono ich do Sychem i złożono w grobie, który Abraham kupił za srebro od synów Chamora w Sychem.

- **(23,4)** „Cudzoziemcem i przybyszem jestem wśród was; sprzedajcie mi u was dziedziczny grób, żebym pochował moją zmarłą”.

Hbr 11,9.13: Przez wiarę przywędrował do Ziemi Obiecanej, jako ziemi obcej, pod namiotami mieszkając z Izaakiem i Jakubem, współdziedzicami tej samej obietnicy. W wierze pomarli oni wszyscy, nie osiągnąwszy tego, co im przyrzeczono, lecz patrzyli na to z daleka i pozdrawiali, uznawszy siebie za gości i pielgrzymów na tej ziemi.

1 P 2,11: Umiłowani! Proszę, abyście jak obcy i przybysze powstrzymywali się od cielesnych pożądań, które walczą przeciwko duszy.

Starania o żonę dla Izaaka (24,1) – (24,61)

- **(24,3)** Zaklinam cię na Pana, Boga nieba i Boga ziemi, że nie weźmiesz żony dla mojego syna spośród córek Kananejczyków, wśród których ja przebywam.

Mt 5,7: Błogosławieni miłosierni, albowiem oni miłosierdzia dostąpią.

- **(24,7)** Pan, Bóg nieba, który wziął mnie z domu mojego ojca i z miejsca mojego urodzenia i który przyrzekł mi, i przysiągł mi, mówiąc: <Twojemu potomstwu dam tę ziemię>, On pośle swojego anioła przed tobą i weźmiesz stamtąd żonę dla mojego syna.

Dz 7,5: Nie dał mu jednak w posiadanie ani piędzi tej ziemi. Obiecał tylko, że da ją w posiadanie jemu, a po nim jego potomstwu, chociaż nie miał jeszcze wtedy syna.

Ga 3,16: Otóż to właśnie Abrahamowi i jego potomstwu dano obietnice. I nie mówi /Pismo/: i potomkom, co wskazywałoby na wielu, ale /wskazano/ na jednego: i potomkowi twojemu, którym jest Chrystus.

- **(24,37)** I mój pan zaprzysiągł mnie, mówiąc: <Nie weźmiesz żony dla mojego syna spośród córek Kananejczyków, w których kraju ja przebywam,

Hbr 11,13: W wierze pomarli oni wszyscy, nie osiągnąwszy tego, co im przyrzeczono, lecz patrzyli na to z daleka i pozdrawiali, uznawszy siebie za gości i pielgrzymów na tej ziemi.

Rebeka żoną Izaaka (24,62) – (24,67)

- **(24,66)** Sługa opowiedział Izaakowi o wszystkich tych sprawach, których dokonał.

1 Kor 11,10: Oto dlaczego kobieta winna mieć na głowie znak poddania, ze względu na aniołów.

Księga Rodzaju – rozdziały XXV - XXVII

Potomkowie Abrahama urodzeni z Ketury (25,1) – (25,4)

Śmierć i pochówek Abrahama (25,5) – (25,11)

Potomkowie Izmaela (25,12) – (25,18)

Narodziny Ezawa i Jakuba (25,19) – (25,26)

- **(25,21)** Izaak prosił Pana za swoją żonę, gdyż była bezpłodna, a pan go wysłuchał i Rebeka, jego żona poczęła.

Rz 9,10: Ale nie tylko ona - bo także i Rebeka, która poczęła [bliźnięta] z jednego [zbliznienia] z ojcem naszym Izaakiem

- **(25,22)** Lecz dzieci zmagaly się ze sobą w jej łonie, więc powiedziała: „Skoro tak jest, dlaczego mi się to przydarza?”.

Łk 1,41: Gdy Elżbieta usłyszała pozdrowienie Maryi, poruszyło się dzieciątko w jej łonie, a Duch Święty napełnił Elżbietę.

- **(25,23)** A Pan jej rzekł: „Dwa narody są w twoim łonie i dwa ludy rozdziela się z twoich wnętrzności, a jeden będzie silniejszy niż drugi, a starszy będzie służył młodszemu”.

Rz 9,12: Zależne nie od uczynków, ale od woli powołującego - powiedziano jej: starszy będzie służyć młodszemu.

- **(25,26)** Po nim zaś wyłonił się jego brat, trzymając swą rączką piętę Ezawa – i nazwano go imieniem Jakub ...

Mt 1,2: Abraham był ojcem Izaaka; Izaak ojcem Jakuba; Jakub ojcem Judy i jego braci

Łk 3,34: Syna Jakuba, syna Izaaka, syna Abrahama, syna Tarego, syna Nachora

Dz 7,8: I zawarł z nim przymierze obrzezania. Tak urodził mu się Izaak, którego obrzezał dnia ósmego, a Izaakowi - Jakub, a Jakubowi - dwunastu patriarchów.

Ezaw odstępuje Jakubowi przywilej pierworództwa (25,27) – (25,34)

- **(25,33)** **Jakub odpowiedział:** „Przysięgnij mi teraz!” – i przysięgł mu, i odstąpił Jakubowi swoje pierworództwo.

Hbr 12,16: I aby się nie znalazł jakiś rozpustnik i bezbożnik, jak Ezaw, który za jedną potrawę sprzedał swoje pierworództwo.

Izaak i Abimelek (26,1) – (26,11)

- **(26,3)** **Przebywaj w tym kraju, a będę z tobą [Izaaku] i będę ci błogosławił, bo tobie i twojemu potomstwu dam te wszystkie ziemie i dotrzymam przysięgi, którą dałem Abrahamowi, twojemu ojcu.**

Łk 1,73: Na przysięgę, którą złożył ojcu naszemu, Abrahamowi, że nam użyczy tego,

Hbr 1,9: Umiłowałeś sprawiedliwość, a znienawidziłeś nieprawość, dlatego namaścił Cię, Boże, Bóg Twój olejkim radości bardziej niż Twych towarzyszy.

- **(26,4)** **Rozmnożę twoje potomstwo jak gwiazdy niebieskie i dam twojemu potomstwu te wszystkie ziemie, a w twoim potomstwie będą błogosławione wszystkie narody ziemi.**

Dz 3,25: Wy jesteście synami proroków i przymierza, które Bóg zawarł z waszymi ojcami, kiedy rzekł do Abrahama: Błogosławione będą w potomstwie twoim wszystkie narody ziemi.

- **(26,5)** **Dlatego że Abraham był Mi posłuszny i przestrzegał Moich poleceń: Moich przykazań, Moich rozporządzeń i Moich pouczeń”.**

Łk 1,6: Oboje [Zachariasz i Elżbieta] byli sprawiedliwi wobec Boga i postępowali nienagannie według wszystkich przykazań i przepisów Pańskich.

Izaak w drodze do Beer-Szeby (26,12) – (26,33)

- **(26,19)** A gdy słudzy Izaaka kopali w dolinie, znaleźli tam studnię ze źródlaną wodą.

J 4,10: Jezus odpowiedział jej [Samarytance] na to: O, gdybyś znała dar Boży i /wiedziała/, kim jest Ten, kto ci mówi: Daj Mi się napić - prosiłabyś Go wówczas, a dałby ci wody żywej.

Izaak błogosławi swoich synów (26,34) – (27,45)

- **(27,28)** Niech Pan Bóg udzieli ci rosy z niebios i żyzności ziemi, i obfitości zboża i moszczu!

Hbr 11,20: Przez wiarę w przyszłość Izaak pobłogosławił Jakuba i Ezawa.

- **(27,30)** Zaledwie Izaak skończył błogosławić Jakuba – gdy tylko Jakub odszedł przed oblicza Izaaka, swego ojca – Ezaw, jego brat powrócił z polowania.

Hbr 12,16-17: I aby się nie znalazł jakiś rozpustnik i bezbożnik, jak Ezaw, który za jedną potrawę sprzedał swoje pierworodztwo. A wiecie, że później, gdy chciał otrzymać błogosławieństwo, został odrzucony, nie znalazł bowiem miejsca na nawrócenie, choć go szukał ze łzami.

- **(27,40)** Ze swego miecza będziesz żył i twojemu bratu będziesz służył

Hbr 11,20: Przez wiarę w przyszłość Izaak pobłogosławił Jakuba i Ezawa.

Hbr 12,17: A wiecie, że później, gdy chciał otrzymać błogosławieństwo, został odrzucony, nie znalazł bowiem miejsca na nawrócenie, choć go szukał ze łzami.

Księga Rodzaju – rozdziały XXVIII - XXX

Starania o żonę dla Jakuba (27,46) – (28,9)

Sen Jakuba (28,10) – (28,22)

- **(28,12)** Miał [Jakub] sen: oto drabina oparta na ziemi, a jej wierzchołek sięga nieba i aniołowie Boży wstępują i zstępują po niej.

J 1,51: Potem powiedział do niego: Zaprawdę, zaprawdę, powiadam wam: Ujrzycie niebios otwarte i aniołów Bożych wstępujących i zstępujących na Syna Człowieczego.

- **(28,14)** Twoje potomstwo będzie jak proch ziemi, a rozrośniesz się na zachód i na wschód, na północ i na południe, i będą błogosławione w tobie i w twoim potomstwie wszystkie pokolenia ziemi.

Ap 1,7: Oto nadchodzi z obłokami, i ujrzy Go wszelkie oko i wszyscy, którzy Go przebili. I będą Go opłakiwać wszystkie pokolenia ziemi.

- **(28,15)** Oto Ja jestem z tobą i będę cię strzegł wszędzie, dokądkolwiek się udasz, i sprawię, że powrócisz do tej ziemi, bo cię nie opuszczę, dopóki nie spełnię tego, co ci obiecałem.

Hbr 13,5: Postępowanie wasze niech będzie wolne od chciwości na pieniądze: zadowalajcie się tym, co macie. Sam bowiem powiedział: Nie opuszczę cię ani pozostawię.

Jakub na służbie u Labana (29,1) – (29,30)

Narodziny jedenastu synów i córki Jakuba (29,31) – (29,35)

- **(29,31)** Pan widział, że Lea jest niekochana, i otworzył jej łono, podczas gdy Rachela była nieplodna

Dz 7,8: I zawarł z nim przymierze obrzezania. Tak urodził mu się Izaak, którego obrzezał dnia ósmego, a Izaakowi - Jakub, a Jakubowi - dwunastu patriarchów.

- **(29,35)** Poczęła [Lea] znowu i urodziła syna, i powiedziała: „Tym razem będę wysławiać Pana” – dlatego nazwała go imieniem Juda. I przestała rodzić.

Mt 1,2: Abraham był ojcem Izaaka; Izaak ojcem Jakuba; Jakub ojcem Judy i jego braci.

Łk 3,33: syna Aminadaba, syna Admina, syna Arniego, syna Esroma, syna Faresa, syna Judy.

- **(30,13)** „Lea powiedziała: „Na moje szczęście, bo kobiety będą nazywać mnie szczęśliwą” – i nazwała go imieniem Aser.

Łk 1,48: Bo wejrzał na uniżenie Służebnicy swojej. Oto bowiem błogosławić mnie będą odtąd wszystkie pokolenia.

- **(30,23)** Gdy [Rachel] poczęła i urodziła syna, wtedy powiedziała: „Bóg zdjął ze mnie hańbę!”

Łk 1,25: Tak uczynił mi Pan - mówiła - wówczas, kiedy wejrzał łaskawie i zdjął ze mnie hańbę w oczach ludzi.

Układ Jakuba z Labanem (30,25) – (30,43)

Księga Rodzaju – rozdziały XXXI - XXXV

Rozstanie Jakuba z Labanem (31,1) – (32,3)

Jakub wyrusza na spotkanie z Ezawem (32,4) – (32,22)

- **(32,12)** Wybaw mnie, proszę, z ręki mojego brata, z ręki Ezawa, gdyż boję się go, aby nie przyszedł i nie zabił mnie – matki razem z dziećmi.

Hbr 11,12: Przeto z człowieka jednego, i to już niemal obumarłego, powstało potomstwo tak liczne, jak gwiazdy niebieskie, jak niezliczony piasek, który jest nad brzegiem morskim.

Nocne zmagania Jakuba (32,23) – (32,33)

Pojednanie Jakuba z Ezawem (33,1) – (33,20)

- **(33,19)** Za sto kesitów nabył od synów Chamora, ojca Sychema kawałek pola, na którym rozbił swój namiot

J 4,5: Przybył więc do miasteczka samarytańskiego, zwanego Sychar, w pobliżu pola, które /niegdyś/ dał Jakub synowi swemu, Józefowi.

Dz 7,16: Przeniesiono ich do Sychem i złożono w grobie, który Abraham kupił za srebro od synów Chamora w Sychem.

Gwałt na Dinie i zemsta jej braci (34,1) – (34,31)

Ponowienie Jakubowi obietnicy potomstwa i ziemi (35,1) – (35,15)

- **(35,12)** Ziemię, którą dałem Abrahamowi i Izaakowi, daję tobie i twojemu potomstwu po tobie dam tę ziemię.

Hbr 11,9: Przez wiarę przywędrował do Ziemi Obiecanej, jako ziemi obcej, pod namiotami mieszkając z Izaakiem i Jakubem, współdziedzicami tej samej obietnicy

Śmierć Racheli i występki Rubena (35,16) – (35,22)

Dwunastu synów Jakuba i śmierć Izaaka (35,23) – (35,29)

- **(35,23)** Synowie Lei: Ruben – pierworodny Jakuba, Symeon, Lewi, Juda, Issachar i Zabulon.

Dz 7,8: I zawarł z nim przymierze obrzezania. Tak urodził mu się Izaak, którego obrzezał dnia ósmego, a Izaakowi - Jakub, a Jakubowi - dwunastu patriarchów.

- **(35,27)** Jakub przybył do Izaaka, jego ojca, do Mamre, do Kiriath-Arba, czyli Hebronu, gdzie przebywał Abraham i Izaak.

Hbr 11,9: Przez wiarę przywędrował do Ziemi Obiecanej, jako ziemi obcej, pod namiotami mieszkając z Izaakiem i Jakubem, współdziedzicami tej samej obietnicy.

Ezaw i jego potomkowie oraz inni mieszkańcy Edomu (36,1) – (36,43)

Księga Rodzaju – rozdziały XXXVII - XL

Sny Józefa (37,1) – (37,11)

- **(37,11)** Jego bracia rozzłościли się na niego, lecz jego ojciec zachował tę sprawę.

Łk 2,19: Lecz Maryja zachowywała wszystkie te sprawy i rozważała je w swoim sercu.

Bracia Józefa sprzedają go do Egiptu (33,1) – (33,20)

- **(37,20)** Teraz więc chodźmy i zabijmy go, a wrzucimy go do jakiejś studni i powiemy: <Dziki zwierz go pożarł> - i zobaczymy, co zostanie z jego snów.

Mk 12,7: Lecz owi rolnicy mówili nawzajem do siebie: to jest dziedzic. Chodźcie, zabijmy go, a dziedzictwo będzie nasze.

- **(37,28)** Gdy przechodzili Madianicy, kupcy, wtedy [bracia] wyciągnęli i wydobyli Józefa ze studni, i sprzedali Józefa za dwadzieścia sztuk srebra Izmaelitom, oni zaś uprowadzili Józefa do Egiptu.

Dz 7,9: Patriarchowie sprzedali Józefa do Egiptu, przez zazdrość, ale Bóg był z nim.

Juda i Tamar, jego synowa (38,1) – (38,30)

- **(38,8)** Juda rzekł więc do Onana: „Współżyj z żoną twojego brata, by wypełnić obowiązek szwagra i wzbudzić potomstwo twojemu bratu”.

Mt 22,24: W ten sposób: Nauczycielu, Mojżesz powiedział: Jeśli kto umrze bezdzietnie, niech jego brat weźmie wdowę po nim i wzbudzi potomstwo swemu bratu

Mk 12,19: Nauczycielu, Mojżesz tak nam przepisał: Jeśli umrze czyjś brat i pozostawi żonę, a nie zostawi dziecka, niech jego brat weźmie ją za żonę i wzbudzi potomstwo swemu bratu.

Łk 20,28: W ten sposób: Nauczycielu, Mojżesz tak nam przepisał: Jeśli umrze czyjś brat, który miał żonę, a był bezdzietny, niech jego brat weźmie wdowę i niech wzbudzi potomstwo swemu bratu.

- **(38,29)** Kiedy jednak cofnął swą rączkę, wyłonił się jego brat, więc powiedziała [Tamar]: „Jak to zrobiłeś sobie to przejście?” i nazwano go imieniem Peres.

Mt 1,3: Juda zaś był ojcem Faresa i Zary, których matką była Tamar. Fares był ojcem Ezrona; Ezron ojcem Arama

Józef w domu Potifara (39,1) – (39,23)

- **(39,2)** Lecz Pan był z Józefem, więc dobrze mu się wiodło i pozostawał w domu swojego pana, Egipcjanina.

Dz 7,10: I uwolnił go od wszystkich ucisków, i dał łaskę i mądrość w oczach faraona, króla Egiptu. A ten ustanowił go przełożonym nad Egiptem i nad całym swym domem.

Józef w więzieniu (40,1) – (40,23)

Księga Rodzaju – rozdziały XLI - XLVI

Sny faraona i wywyższenie Józefa (41,1) – (41,45)

- **(41,40)** Ty będziesz nad moim domem i twoje polecenia będzie wykonywał cały mój lud, jedynie ze względu na tron będę cię przewyższał!”

Dz 7,10: I uwolnił go od wszystkich ucisków, i dał łaskę i mądrość w oczach faraona, króla Egiptu. A ten ustanowił go przełożonym nad Egiptem i nad całym swym domem.

Józef gromadzi żywność na czas głodu (41,46) – (41,57)

- **(41,46)** Józef miał trzydzieści lat, gdy stanął przed faraonem, królem Egiptu; a gdy Józef wyszedł od faraona, obszedł cały kraj Egiptu.

Łk 3,23: Sam zaś Jezus rozpoczynając swoją działalność miał lat około trzydziestu. Był, jak mniemano, synem Józefa, syna Helego.

- **(41,54)** Zaczęło się siedem lat głodu – tak jak Józef zapowiedział. Nastal wtedy głód we wszystkich krajach, natomiast w całym kraju Egiptu był chleb.

Dz 7,11: Nastal wtedy głód w całym Egipcie i Kanaanie i wielka bieda, i ojcowie nasi nie mieli co jeść.

- **(41,55)** Gdy i cały kraj Egiptu zaczął głodować, lud wołał do faraona o chleb, a faraon powiedział do wszystkich Egipcjan: „Idźcie do Józefa! Uczynicie wszystko, co wam powie!”.

J 2,5: Wtedy Matka Jego powiedziała do sług: Zróbcie wszystko, cokolwiek wam powie.

Pierwsze przybycie braci Józefa do Egiptu (42,1) – (42,25)

- **(42,2)** I [Jakub] mówił: „Oto slyszalem, że w Egipcie jest zboże. Zstąpcie tam i zakupcie stamtąd [zboża] dla nas, żebyśmy przeżyli, a nie pomarli”.

Dz 7,11-12: Nastal wtedy głód w całym Egipcie i Kanaanie i wielka bieda, i ojcowie nasi nie mieli co jeść. Gdy Jakub dowiedział się, że w Egipcie jest zboże, wysłał ojców naszych pierwszy raz,

- **(38,29)** Kiedy jednak cofnął swą rączkę, wyłonił się jego brat, więc powiedziała [Tamar]: „Jak to zrobiłeś sobie to przejście?” i nazwano go imieniem Peres.

Mt 1,3: Juda zaś był ojcem Faresa i Zary, których matką była Tamar. Fares był ojcem Ezrona; Ezron ojcem Arama

Powrót braci Józefa do Jakuba, ich ojca (42,26) – (42,38)

Powtórne przybycie braci Józefa do Egiptu (43,1) – (43,34)

Ostatnia próba obmyślana przez Józefa (44,1) – (41,34)

Józef pozwala się rozpoznać swoim braciom (45,1) – (45,28)

- **(45,3)** Józef powiedział do swoich braci: „Ja jestem Józef! Czy mój ojciec jeszcze żyje?”. Ale jego bracia nie byli w stanie mu odpowiedzieć, bo się go przerazili.

Dz 7,13: A za drugim razem Józef dał się poznać swoim braciom, a faraon dowiedział się o jego rodzie.

- **(45,4)** Zatem Józef powiedział do swoich braci: „Podejdźcie do mnie!” A gdy podeszli, oznajmił: „Ja jestem Józef, wasz brat, którego sprzedaliście do Egiptu”. (45,5) Teraz więc nie martwcie się ani nie wyrzucajcie sobie, że mnie tu sprzedaliście, gdyż Bóg wysłał mnie przed wami, abyśmy przeżyli.

Dz 7,9: Patriarchowie sprzedali Józefa do Egiptu, przez zazdrość, ale Bóg był z nim.

- **(45,9)** Pospieszcie się i pójźcie do mojego ojca, i powiedźcie mu: <Tak mówi twój syn Józef: Bóg ustanowił mnie panem całego Egiptu; przybądź do mnie, nie zwlekaj!

Dz 7,14: Posłał Józefa po Jakuba i sprowadził ojca swego i całą rodzinę w liczbie siedemdziesięciu pięciu osób.

- **(45,16)** Gdy ta wieść rozniosła się w domu faraona i mówiono: „Przybyli bracia Józefa!”, to faraon i jego słudzy przyjęli je życzliwie.

Dz 7,12: Gdy Jakub dowiedział się, że w Egipcie jest zboże, wysłał ojców naszych pierwszy raz

- **(45,21)** Synowie Izraela tak uczynili, a Józef na polecenie faraona dał im wozy, dał im też zaopatrzenie na drogę.

Dz 7,14: Posłał Józefa po Jakuba i sprowadził ojca swego i całą rodzinę w liczbie siedemdziesięciu pięciu osób.

Księga Rodzaju – rozdziały XLVI - L

Jakub i jego rodzina zstępują do Egiptu (46,1) – (46,27)

- **(46,6)** Zabrali też swoje stada i swoje majątki, których dorobili się w kraju Kaanan, i przybyli do Egiptu – Jakub i całe jego potomstwo z nim.

Dz 7,15: Jakub przybył do Egiptu i umarł on sam i nasi ojcowie.

- **(46,27)** A synów Józefa, którzy urodzili mu się w Egipcie – dwie osoby. Wszystkich więc osób z rodziny Jakuba, która przybyła do Egiptu – siedemdziesiąt.

Dz 7,14 (LXX): (BT) Posłał Józefa po Jakuba i sprowadził ojca swego i całą rodzinę w liczbie siedemdziesięciu [pięciu] osób.

Spotkanie Jakuba z Józefem i faraonem (46,28) – (47,12)

- **(47,9)** Jakub odpowiedział faraonowi: „Lata mojego pobytu [na ziemi] – to sto trzydzieści lat. Krótkie i przykre były lata mojego życia i nie dorównują długości życia moich ojców podczas ich pobytu [na ziemi]”.

Hbr 11,13: W wierze pomarli oni wszyscy, nie osiągnąwszy tego, co im przyrzeczono, lecz patrzyli na to z daleka i pozdrawiali, uznawszy siebie za gości i pielgrzymów na tej ziemi.

Rządy Józefa w Egipcie (47,13) – (47,26)

Jakub zaprzysięga Józefa, by pochował go w ziemi ojców (47,27) – (47,31)

Jakub błogosławi Efraima i Manassesę (48,1) – (48,22)

- **(48,4)** [Bóg] rzekł do mnie [Jakuba]: <Uczynię cię płodnym, rozmnożę cię i uczynię z ciebie wspólnotę narodów, a ten kraj [Kanaan] dam twojemu potomstwu po tobie na wieczną własność>.

Dz 7,5.45: Nie dał mu jednak w posiadanie ani piędzi tej ziemi. Obiecał tylko, że da ją w posiadanie jemu, a po nim jego potomstwu, chociaż nie miał jeszcze wtedy syna. Przyjęli go nasi ojcowie i pod wodzą Jozuego wnieśli do ziemi pogan, których Bóg wypędził przed ojcami naszymi, aż do czasów Dawida.

- **(48,15)** [Izrael] błogosławił Józefa, mówiąc: „Bóg, z którym żyli w przyjaźni moi ojcowie Abraham i Izaak, Bóg, który mnie strzegł od początku aż do tego dnia.

Hbr 11,21: Przez wiarę umierający Jakub pobłogosławił każdego z synów Józefa i pochylił się głęboko przed wierzchołkiem jego łaski.

Testament Jakuba i jego śmierć (49,1) – (49,33)

- **(49,9)** Młody lwie, Judo, na łupie, mój synu, urosłeś. Czai się, leży jak lew i jak lwica – któż go spłoszy?

Ap 5,5: I mówi do mnie jeden ze Starców: Przestań płakać: Oto zwyciężył Lew z pokolenia Judy, Odrośl Dawida, tak że otworzy księgę i siedem jej pieczęci.

- **(49,11)** Przywiąże swego osła do winnego krzewu i do winnej latorośli źrebię swej oślicy. Wypierze swoją szatę w winie i swoje ubranie w soku winogron.

Mk 11,2: I rzekł im [Jezus]: Idźcie do wsi, która jest przed wami, a zaraz przy wejściu do niej znajdziecie ośłę uwiązane, na którym jeszcze nikt z ludzi nie siedział. Odwiążcie je i przyprowadźcie tutaj!

Ap 7,14: I powiedziałem do niego: Panie, ty wiesz. I rzekł do mnie: To ci, którzy przychodzą z wielkiego ucisku i opłukali swe szaty, i w krwi Baranka je wybielili.

Ap 19,13: Odziany jest w szatę we krwi skąpaną, a imię Jego nazwano: Słowo Boga.

- **(49,29)** Potem [Jakub] nakazał im, mówiąc do nich: „Kiedy ja zostanę przyłączony do mojego ludu, pochowajcie mnie z moimi przodkami w grocie, która jest na polu Efrona Chittyty;

Dz 7,16: Przeniesiono ich do Sychem i złożono w grobie, który Abraham kupił za srebro od synów Chamora w Sychem.

- **(49,33)** Gdy Jakub skończył udzielać polecenia swoim synom, złożył swoje nogi na łożu i skonał, i został przyłączony do swego ludu.

Dz 7,15: Jakub przybył do Egiptu i umarł on sam i nasi ojcowie.

Pogrzeb Jakuba (50,1) – (50,14)

- **(50,13)** Jego synowie przenieśli go do kraju Kanaan i pochowali go w grocie na polu Makpela, którą Abraham nabył wraz z polem na dziedziczny grób od Efrona Chittyty, naprzeciw Mamre.

Dz 7,16: Przeniesiono ich do Sychem i złożono w grobie, który Abraham kupił za srebro od synów Chamora w Sychem.

Schylek życia Józefa i jego śmierć (50,15) – (50,26)

- **(50,25)** I Józef zaprzysiął synów Izraela, mówiąc: „Kiedy Bóg was na pewno nawiedzi, wynieście stąd moje kości!”

Hbr 11,22: Przez wiarę konający Józef wspomniał o wyjściu synów Izraela i dał zlecenie w sprawie swoich kości.